

Dansk udgave

Retsforskrifter

60. årgang

2. september 2017

Indhold

II Ikke-lovgivningsmæssige retsakter

AFGØRELSE

- ★ **Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/1519 af 1. september 2017 om ændring af bilaget til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 om beskyttelsesforanstaltninger over for udbrud af højpatogen aviær influenza i visse medlemsstater (meddelt under nummer C(2017) 6056)⁽¹⁾** 1

HENSTILLINGER

- ★ **Kommissionens henstilling (EU) 2017/1520 af 26. juli 2017 vedrørende retsstatsprincippet i Polen som supplement til henstilling (EU) 2016/1374 og (EU) 2017/146** 19

⁽¹⁾ EØS-relevant tekst.

II

(Ikke-lovgivningsmæssige retsakter)

AFGØRELSE

KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESAFGØRELSE (EU) 2017/1519

af 1. september 2017

om ændring af bilaget til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 om beskyttelsesforanstaltninger over for udbrud af højpatogen aviær influenza i visse medlemsstater

(meddelt under nummer C(2017) 6056)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Rådets direktiv 89/662/EØF af 11. december 1989 om veterinærkontrol i samhandelen i Fællesskabet med henblik på gennemførelse af det indre marked ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 4,

under henvisning til Rådets direktiv 90/425/EØF af 26. juni 1990 om veterinærkontrol og zooteknisk kontrol i samhandelen med visse levende dyr og produkter inden for Fællesskabet med henblik på gennemførelse af det indre marked ⁽²⁾, særlig artikel 10, stk. 4, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 ⁽³⁾ blev vedtaget efter udbrud af højpatogen aviær influenza af subtype H5 i en række medlemsstater (i det følgende benævnt »de berørte medlemsstater«), og efter at de berørte medlemsstaters kompetente myndigheder havde oprettet beskyttelses- og overvågningszoner i henhold til Rådets direktiv 2005/94/EF ⁽⁴⁾.
- (2) I henhold til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 skal de beskyttelses- og overvågningszoner, der oprettes af de berørte medlemsstaters kompetente myndigheder i henhold til direktiv 2005/94/EF, som minimum omfatte de områder, der er angivet som beskyttelses- og overvågningszoner i bilaget til nævnte gennemførelsesafgørelse. Gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 foreskriver desuden, at de foranstaltninger, der skal anvendes i beskyttelses- og overvågningszoner, jf. artikel 29, stk. 1, og artikel 31 i direktiv 2005/94/EF, som minimum opretholdes indtil de datoer, der er angivet for de pågældende zoner i bilaget til nævnte gennemførelsesafgørelse.
- (3) Bilaget til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 blev efterfølgende ændret ved Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/417 ⁽⁵⁾, (EU) 2017/554 ⁽⁶⁾, (EU) 2017/696 ⁽⁷⁾, (EU) 2017/780 ⁽⁸⁾, (EU) 2017/819 ⁽⁹⁾, (EU) 2017/977 ⁽¹⁰⁾, (EU) 2017/1139 ⁽¹¹⁾, (EU) 2017/1240 ⁽¹²⁾, (EU) 2017/1397 ⁽¹³⁾, (EU) 2017/1415 ⁽¹⁴⁾ og (EU) 2017/1484 ⁽¹⁵⁾ for at tage hensyn til de beskyttelses- og overvågningszoner, som de kompetente myndigheder i medlemsstaterne havde oprettet i henhold til direktiv 2005/94/EF som følge af yderligere udbrud af højpatogen aviær influenza af subtype H5 i Unionen. Desuden blev gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 ændret ved gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/696 for at fastsætte regler om afsendelse af sendinger af daggamle kyllinger fra de områder, der er opført i bilaget til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247, efter visse forbedringer i den epidemiologiske situation for så vidt angår det pågældende virus i Unionen.
- (4) Der er sket en stadig forbedring af den generelle sygdomssituation i Unionen. Siden datoen for den seneste ændring af gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 ved gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/1484 har Italien imidlertid konstateret og givet Kommissionen meddelelse om nye udbrud af højpatogen aviær influenza af subtype H5N8 i fjerkræbesætninger, nemlig i regionerne Lombardia og Veneto i denne medlemsstat. Italien har også meddelt Kommissionen, at det har gennemført de nødvendige foranstaltninger i henhold til direktiv 2005/94/EF, herunder oprettelse af beskyttelses- og overvågningszoner omkring de inficerede fjerkræbedrifter.

- (5) Kommissionen har gennemgået de foranstaltninger, som Italien har gennemført i henhold til direktiv 2005/94/EF som følge af de seneste udbrud af aviær influenza af subtype H5N8 i den pågældende medlemsstat, og fundet det godtgjort, at grænserne for de beskyttelses- og overvågningszoner, som den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat har oprettet, ligger tilstrækkelig langt fra enhver bedrift, hvor der er bekræftet et udbrud af højpatogen aviær influenza af subtype H5N8.
- (6) For at hindre unødvendige forstyrrelser i samhandelen i Unionen og for at undgå, at tredjelande indfører uberettigede handelshindringer, er det som følge af de nylige udbrud af højpatogen aviær influenza af subtype H5N8 i Italien nødvendigt, i samarbejde med Italien, hurtigt på EU-plan at identificere de beskyttelses- og overvågningszoner, der er oprettet i Italien i henhold til direktiv 2005/94/EF. Derfor bør oplysningerne om Italien i bilaget til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 ajourføres for at tage højde for den opdaterede epidemiologiske situation i den pågældende medlemsstat for så vidt angår den pågældende sygdom. Der bør navnlig tilføjes nye oplysninger for visse områder i regionerne Lombardia og Veneto for at tackle den nye situation.
- (7) Bilaget til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 bør derfor ændres med henblik på at ajourføre regionaliseringen på EU-plan ved at indsætte de beskyttelses- og overvågningszoner, der er oprettet i henhold til direktiv 2005/94/EF, og varigheden af de restriktioner, der gælder heri.
- (8) Gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 bør derfor ændres.
- (9) Foranstaltningerne i denne afgørelse er i overensstemmelse med udtalelse fra Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Bilaget til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 ændres som angivet i bilaget til nærværende afgørelse.

Artikel 2

Denne afgørelse er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 1. september 2017.

På Kommissionens vegne
Vytenis ANDRIUKAITIS
Medlem af Kommissionen

⁽¹⁾ EFT L 395 af 30.12.1989, s. 13.

⁽²⁾ EFT L 224 af 18.8.1990, s. 29.

⁽³⁾ Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 af 9. februar 2017 om beskyttelsesforanstaltninger over for udbrud af højpatogen aviær influenza i visse medlemsstater (EUT L 36 af 11.2.2017, s. 62).

⁽⁴⁾ Rådets direktiv 2005/94/EF af 20. december 2005 om fællesskabsforanstaltninger til bekæmpelse af aviær influenza og om ophævelse af direktiv 92/40/EØF (EUT L 10 af 14.1.2006, s. 16).

⁽⁵⁾ Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/417 af 7. marts 2017 om ændring af bilaget til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 om beskyttelsesforanstaltninger over for udbrud af højpatogen aviær influenza i visse medlemsstater (EUT L 63 af 9.3.2017, s. 177).

⁽⁶⁾ Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/554 af 23. marts 2017 om ændring af bilaget til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 om beskyttelsesforanstaltninger over for udbrud af højpatogen aviær influenza i visse medlemsstater (EUT L 79 af 24.3.2017, s. 15).

⁽⁷⁾ Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/696 af 11. april 2017 om ændring af gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 om beskyttelsesforanstaltninger over for udbrud af højpatogen aviær influenza i visse medlemsstater (EUT L 101 af 13.4.2017, s. 80).

⁽⁸⁾ Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/780 af 3. maj 2017 om ændring af bilaget til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 om beskyttelsesforanstaltninger over for udbrud af højpatogen aviær influenza i visse medlemsstater (EUT L 116 af 5.5.2017, s. 30).

⁽⁹⁾ Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/819 af 12. maj 2017 om ændring af bilaget til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 om beskyttelsesforanstaltninger over for udbrud af højpatogen aviær influenza i visse medlemsstater (EUT L 122 af 13.5.2017, s. 76).

- (¹⁰) Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/977 af 8. juni 2017 om ændring af gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 om beskyttelsesforanstaltninger over for udbrud af højpatogen aviær influenza i visse medlemsstater (EUT L 146 af 9.6.2017, s. 155).
- (¹¹) Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/1139 af 23. juni 2017 om ændring af bilaget til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 om beskyttelsesforanstaltninger over for udbrud af højpatogen aviær influenza i visse medlemsstater (EUT L 164 af 27.6.2017, s. 59).
- (¹²) Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/1240 af 7. juli 2017 om ændring af bilaget til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 om beskyttelsesforanstaltninger over for udbrud af højpatogen aviær influenza i visse medlemsstater (EUT L 177 af 8.7.2017, s. 45).
- (¹³) Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/1397 af 27. juli 2017 om ændring af bilaget til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 om beskyttelsesforanstaltninger over for udbrud af højpatogen aviær influenza i visse medlemsstater (EUT L 197 af 28.7.2017, s. 13).
- (¹⁴) Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/1415 af 3. august 2017 om ændring af bilaget til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 om beskyttelsesforanstaltninger over for udbrud af højpatogen aviær influenza i visse medlemsstater (EUT L 203 af 4.8.2017, s. 9).
- (¹⁵) Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/1484 af 17. august 2017 om ændring af bilaget til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 om beskyttelsesforanstaltninger over for udbrud af højpatogen aviær influenza i visse medlemsstater (EUT L 214 af 18.8.2017, s. 28).
-

BILAG

I bilag til gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/247 foretages følgende ændringer:

1) I del A affattes oplysningerne vedrørende Italien således:

»Medlemsstat: Italien

Område	Anvendelsen ophører (dato) (artikel 29, stk. 1, i direktiv 2005/94/EF)
— Municipality of CASTIGLIONE DELLE STIVIERE (MN): East of SP10, West and South of via Levadello, East of via Gerra, East of via L.T.Casalini, East of via Napoleone Bonaparte, via Dante Alighieri, South of via Barche di Solferino, via Bertasetti, via Barche; and North of via Levadello — Municipality of SOLFERINO (MN): South of via Barche, West of via G. Garibaldi, via Cavriana, North of SP12	4.9.2017
— Municipality of CASTIGLIONE DELLE STIVIERE (MN): East of via Castellina, via Pigliaquaglie, via Berettina, South of via Dottorina, via Levadello — Municipality of SOLFERINO (MN): South of SP12 — Municipality of CAVRIANA (MN): South West of SP8, via Capre, West of Monte 3 Galline — Municipality of GUIDIZZOLO (MN): West of via S. Cassiano, North East of via Tiziano, North East of SP236, West of country road that connect SP236 to str. S. Martino, South of str. S. Martino, West of country road that connect str. S. Martino to via S. Andrea, North of str. per Medole, West of via Oratorio, South of Canale Virgilio, West of via Lombardia, South West of SP10 — Municipality of MEDOLE (MN) — Municipality of CASTEL GOFFREDO (MN): North East of SP6, East and North of Contrada S. Anna, North of str. Baldese, West of country road that intersects SP6 at km 13, North East of SP6, East of via Martiri di Belfiore, of str. Medole, North East of via Malfada, East and North of Contrada Perosso Sopra, East of str. Profondi, via Castellina	10.9.2017
— Municipality of SOLFERINO (MN): North of via della Baita, of country road that connect via della Baita to via Ca' Morino, West of via Ca' Morino — Municipality of POZZOLENGO (BS): South West of Loc. Bella Vista, West of country road that connect Località Bella Vista to Località Volpe, West of country road that connect Località Volpe to Località Rondotto, North of Località Rondotto, West of Località Celadina Nuova, via Valletta — Municipality of CASTIGLIONE DELLE STIVIERE (MN): East of via Fabio Filzi, North of via Levaldello, East of SP82, via L.T.Casilini, South of via Giuseppe Verdi, East of via dei Morei, South of via Barche di Solferino, North East of via Bertasetti, via Fichetto, East and South of via Astore, East of via del Bertocco, South West of via Albana — Municipality of CAVRIANA (MN): West of SP8, via Georgiche, via Madonna della Porta, via Pozzone, North West of SP15, North East of SP13, East of SP8 — Municipality of DESENZANO DEL GARDA (BS): East of via Vaccarolo, South West of Località Taverna, Località Bella Vista — Municipality of LONATO DEL GARDA (BS): South East of via Mantova, South and West of via Navicella, East of via Montefalcone, South and East of via Fenil Bruciato, East of Pietra Pizzola, South East of via Castel Venzago, via Centenaro	3.9.2017
— Municipality of RONCO ALL'ADIGE (VR): West of via Paluvecchio, North and West of via Valle Tomba, North of SP21, West of SP19	13.9.2017

Område	Anvendelsen ophører (dato) (artikel 29, stk. 1, i direktiv 2005/94/EF)
— Municipality of ZEVIO (VR): East of via S. Spirito, South of via Botteghe, East of via Bertolda — Municipality of PALU' (VR): North East of via Rizza, North East and North of Località Stagnà Nuovo/Vecchio, East of via Piave — Municipality of OPPEANO (VR): East of SP20, North of SP44	
— Municipality of ZIMELLA (VR): East of via Fedriga, South of via Fiorette and via Baffa, East and South of via S. Martino; West of SP500, South of via Callesella, West of via Larga — Municipality of VERONELLA (VR): North East of SP7b, South East of via Fiume, South of via Colonnello Rossi, piazza S. Gregorio, East of via Brusio; North of fosso Fossa Bassa — Municipality of ALBAREDO D'ADIGE (VR): North of via Pascoloni, via Carotta, East of via Presina, North East of via Cadelsette, East of SP18 — Municipality of COLOGNA VENETA (VR): West and North of via S. Giustina, West of SP7	14.9.2017
— Municipality of ANGIARI (VR): South East of SP44c, East of via Lungo Bussè, South and East and North of via Boscarola — Municipality of BONAVIGO (VR): West and South of SP44b — Municipality of LEGNAGO (VR): North West of via Palazzina, SP46c dir, via G.B. Giudici, North of via Corradina, West of via Lungo Bussè, North West of viale Regina Margherita, North of via XXIV Maggio, East of via Passeggio, via Disciplina, North West and West of via degli Alpini, via Padana Inferiore Est, North West of SR10, West of via Custoza, South East of via S. Vito, South of SP44b — Municipality of CEREIA (VR): South of SP44c, West of via Palesella, South of via Guanti, East of SP45, South of via Cesare Battisti, East of via Paride da Cerea, East and North of SR10	15.9.2017
— Municipality of CERVIGNANO D'ADDA (LO) — Municipality of BOFFALORA D'ADDA (LO): West of SP1, SP25 — Municipality of MULAZZANO (LO): North East of SP202, SP158, East of via Quartiano, North East of via Roma, Piazza della Chiesa, East of via Cassino, SP 158 — Municipality of ZELO BUON PERSICO (LO): West of SP16, South and East of country road that connect SP16 to SP16d, East of SP16d, South East of Circonvalazione Zelo Buon Persico, North East of via Dante — Municipality of GALGAGNANO (LO) — Municipality of SPINO D'ADDA (CR): South of Canale Vacchelli, West of SP1, viale della Vittoria, South and West of SP1	16.9.2017
— Municipality of SAN PIETRO DI MORUBIO (VR): East of via Casari, via Borgo, via Farfusola — Municipality of ROVERCHIARA (VR): South of via Molaro, South West of via Anesi, West of via Borcola, South of via Viola, West of via Bussè, South of SP3, South and West of via Casalino — Municipality of CEREIA (VR): North of SP44c, East of via Polesella, North of via Guanti, West of SP45, North of via Cesare Battisti, East of SP2, via Isoella Bassa — Municipality of ANGIARI (VR): North West of SP44c, West of via Lungo Bussè, North and West and South of via Boscarola	20.9.2017

Område	Anvendelsen ophører (dato) (artikel 29, stk. 1, i direktiv 2005/94/EF)
— Municipality of CHIGNOLO PO (PV): East of SP193, South of via Don Sbarsi, East of via Mariotto — Municipality of MONTICELLI PAVESE (PV) — Municipality of ROTTOFRENO (PC): North of E70 — Municipality of SARMATO (PC): North of E70 — Municipality of PIEVE PORTO MORONE (PV): East of SP412, South of SP193 — Municipality of BADIA PAVESE (PV): South East of SP193, via Roma	21.9.2017«

2) I del B affattes oplysningerne vedrørende Italien således:

»Medlemsstat: Italien

Område	Anvendelsen ophører (dato) (artikel 31 i direktiv 2005/94/EF)
— Municipality of CASTIGLIONE DELLE STIVIERE (MN): South of via Astore, of via Fichetto, of via Astore, East of SP83, South of via Giuseppe Mazzini, East of via Casino Pernestano, of via Roversino, North of via Dottorina, West of SP10, East and South of via Levadello, West of via Gerra, West of via L.T.Casalini, West of via Napoleone Bonaparte, via Dante Alighieri, North of via Barche di Solferino, via Bertasetti, via Barche — Municipality of SOLFERINO (MN): North of via Barche, West of via San Martino	25.8.2017-19.9.2017
— Municipality of GUIDIZZOLO (MN): South of str. to Medole, South-West of via Casarole, West of via Marchionale; South of str. per Medole, East of via Oratorio, North of Canale Virgilio, East of via Lombardia, North East of SP10 — Municipality of CASTEL GOFFREDO (MN): East of SP8, of viale Prof. B. Ubertini, of via Monteverdi, North of SP6, North-East of via C. Battisti, East of via Ospedale, North-East of str. Zocca; South West of SP6, West and South of Contrada S. Anna, South of str. Baldese, East of country road that intersects SP6 at km 13, South West of SP6, West of via Martiri di Belfiore, of str. Medole, South West of via Malfada	10.8.2017-19.9.2017
— Municipality of DESENZANO DEL GARDA (BS): North of Highway A4 — Municipality of MONTICHIARI (BS): South of SP668, East of via Sant'Eurosia, of via Boschetti of Sopra, South of via Mantova, East of via Padre Annibale of Francia, of str. Vicinale Scoler, of via Scoler, South of SP236, of SP668, East of SP29, North-East of via Montechiara; and West of Chiese river, West of via Mantova — Municipality of LONATO DEL GARDA (BS): South-West of SP11, East of SP25, South-East of SP668; and North of SP668, North-East of via Malocche, West and North via Fossa, North of via Cominello, West of via Monte Mario, North of via S. Tommaso, West and North of via Monte Semo, West of via Bordena, South-West of via Marziale Cerruti, North of Highway A4 — Municipality of MONZAMBANO (MN): West of SP19, South of SP74, West of str. S. Pietro; and East of Località Caccia, SP18 — Municipality of POZZOLENGO (BS): South of E70; and North of Località Cobue Sotto, East of Località Cascina Ceresa, North of Località Giacomo Sotto, East of via Sirmione, North-West of SP106	2.9.2017

Område	Anvendelsen ophører (dato) (artikel 31 i direktiv 2005/94/EF)
— Municipality of SORGA' (VR): East of via S. Pietro — Municipality of ISOLA della SCALA (VR): East of via S. Zeno, South of SP20a, East of country road that intersects via S.Gabriele at number n.30, West and South of via S. Gabriele, West and South of via Guasto, East of via Gabbietta, South of via Cognare — Municipality of SALIZZOLE (VR): West of SP48c, South of SP20, West of via G. Rossini, South of via Dante Alighieri, West of via Lavacchio, South of via Franchine — Municipality of NOGARA (VR): North of via Spin, East of via Montalto, of via Olmo, North of SR10, West of SS12, of SP20	22.8.2017-2.9.2017
— Municipality of CASTELLUCCHIO (MN): East of via Mantellazze, of via Marchiodola, North of SP55, and North-West of via Borsatta, of str. Picco, of str. Fontana — Municipality of RODIGO (MN): South-East of SP1, South-West of SP1	26.8.2017-3.9.2017
— Municipality of CURTATONE (MN) — Municipality of PIUBEGA (MN): South-East of SP7, South of SP1 — Municipality of MARCARIA (MN): South-East of SP10, East of SP57 — Municipality of MARMIROLO (MN): West of SP236 — Municipality of SAN MARTINO DALL'ARGINE (MN): North of SP58, East of SP78, North-East of left bank of Oglio river — Municipality of GAZZUOLO (MN): East of SP58 — Municipality of ACQUANEGRA SUL CHIESE (MN): North-East of SP67, South-East of SP17 — Municipality of RODONDESCO (MN) — Municipality of GOITO (MN): East of SP7, South-West of SP16, West and South of SP236 — Municipality of MANTOVA (MN): North-West of via Brescia, East of SR62, North-West of SP10, West of viale Pompilio, West of SP29 — Municipality of PORTO MANTOVANO (MN): West of SP236, of via Brescia — Municipality of GAZOLDO DEGLI IPPOLITI (MN) — Municipality of CASTELLUCCHIO (MN): West of via Mantellazze, of via Marchiodola, SP55, South-East of via Borsatta, str. Picco, str. Fontana — Municipality of RODIGO (MN): North-West of SP1, North-East of SP1	3.9.2017
— Municipality of TREVENUOLO (VR): North-East of SP50a, East of via N. Sauro, South of via Decima, of str. Marinella, East of Corte Mantellina — Municipality of ISOLA della SCALA (VR): South of SP50b, West of country road that intersects SP50b at 4th km, South of SP50b, South of SP24, East of via Verona, South and East of via Tavole di Casalbergo, West of SS12, South of SP24, West of via Rosario, North of via Selesetto, West of country road that intersects via S.Gabriele at number n.30, West and South of via S. Gabriele, West of country road that intersects via Ave, North of SP20a, West of via S. Zeno — Municipality of ERBE' (VR): South and East of SP50a — Municipality of SORGA' (VR): North of via Albarella, East and West of SP20a, North of SP50, East of via Bosco, East and North of via Gamandone	25.8.2017-2.9.2017
— Municipality of ERBE' (VR): North and West of SP50a	2.9.2017

Område	Anvendelsen ophører (dato) (artikel 31 i direktiv 2005/94/EF)
— Municipality of TREVENUOLO (VR): South-West of SP50a, West of via N. Sauro, North of via Decima, of str. Marinella, West of Corte Mantellina — Municipality of ISOLA della SCALA (VR): North of SP50b, East of country road that intersects SP50b at 4th km, North of SP50b, North of SP24, West of via Verona, North and West of via Tavole di Casalbergo, East of SP12, North of SP24, East of via Rosario, South of via Selesetto, East of country road that intersects via S.Gabriele at number 30, North of via S.Gabriele, via S.Guasto, West of via Gabbietta, North of via Franchine — Municipality of SORGA' (VR): West and South of via Gamandone, West of via Bosco, South of SP50, East and West of SP20a, South of via Albarella, West of via S.Pietro — Municipality of SALIZZOLE (VR): North West of via Pascoletto, South West of via Capitello, North West of SP20, East of via G. Rossini, North of via Dante Alighieri, East of via Lavacchio, North of via Franchine — Municipality of NOGARA (VR): South of via Spin, West of via Montalto, of via Olmo, South of SR10, East of SS12, of SP20, West of SP48c, South of SR10 — Municipality of VIGASIO (VR) — Municipality of BUTTAPIETRA (VR): South of SP51 — Municipality of SAN GIOVANNI LUPATOTO (VR): South of via Acque — Municipality of OPPEANO (VR): West of SP2, South east of via Antonio Salieri, West of SS434, North of via Spinetti, West of via Marco Biagi, North of via Ferruccio Busoni, West of SP2 — Municipality of BOVOLONE (VR): West of via Dosso, viale del Silenzio, South West of SP2 — Municipality of CASTEL D'ARIO (MN) — Municipality of BIGARELLO (MN) — Municipality of CASTELBELFORTE (MN) — Municipality of ROVERBELLA (MN): East of Autostrada del Brennero (A22) — Municipality of NOGAROLE ROCCA (VR): East of via Colombare, of via Guglielmo Marconi, of via Molinare, of country road that intersects Torre Storta at number n. 22 — Municipality of POVEGLIANO VERONESE (VR): East of SP52, South of via dei Ronchi	
— Municipality of SORBOLO (PR): South of str. Certosino — Stradone Dell'Aia — via della Mina — str. del Ferrari — Municipality of BRESCELLO (RE): South of str. Vignoli; East of str. Provinciale SP62R and of str. della Cisa — Municipality of MEZZANI (PR): East of str. provinciale 72, South of Po river	1.9.2017-9.9.2017
— Municipality of PARMA (PR): East of str. provinciale SP9, North of tangenziale di Parma (until exit n. 7), of str. statale SS9 — Municipality of GATTATICO (RE) — Municipality of POVIGLIO (RE) — Municipality of BORETTO (RE) — Municipality of TORRILE (PR) — Municipality of COLORNO (PR) — Municipality of CASTELNOVO DI SOTTO (RE): North of via A. Alberici, West of via Villafranca, West of str. Pescatora and of via Tolara	9.9.2017

Område	Anvendelsen ophører (dato) (artikel 31 i direktiv 2005/94/EF)
— Municipality of CAMPEGINE (RE): North of str. provinciale SP112, West of str. Pescatora — Municipality of VIADANA (MN): South-West of via Ottoponti Bragagnina — via Ottoponti Salina, West of via Ottoponti e dell'abitato di Salina — Municipality of CASALMAGGIORE (CR): South-Est of SP 343 R — Ponte Asolana, South of SP ex SS 420, West of Case San Quirico, South of Case Sparse Quattro Case — via Valle, West of via Manfrassina	
— Municipality of CASTIGLIONE DELLE STIVIERE (MN): East of SP10, West and South of via Levadello, East of via Gerra, East of via L.T.Casalini, East of via Napoleone Bonaparte, via Dante Alighieri, South of via Barche di Solferino, via Bertasetti, via Barche; and North of via Levadello — Municipality of SOLFERINO (MN): South of via Barche, West of via G. Garibaldi, via Cavriana, North of SP12	5.9.2017-19.9.2017
— Municipality of CASTIGLIONE DELLE STIVIERE (MN): East of via Castellina, via Pigliaquaglie, via Berettina, South of via Dottorina, via Levadello — Municipality of SOLFERINO (MN): South of SP12 — Municipality of CAVRIANA (MN): South West of SP8, via Capre, West of Monte 3 Galline — Municipality of GUIDIZZOLO (MN): West of via S.Cassiano, North East of via Tiziano, North East of SP236, West of country road that connect SP236 to str. S. Martino, South of str. S. Martino, West of country road that connect str. S. Martino to via S. Andrea, North of str. per Medole, West of via Oratorio, South of Canale Virgilio, West of via Lombardia, South West of SP10 — Municipality of MEDOLE (MN) — Municipality of CASTEL GOFFREDO (MN): North East of SP6, East and North of Contrada S. Anna, North of str. Baldese, West of country road that intersects SP6 at km 13, North East of SP6, East of via Martiri di Belfiore, of str. Medole, North East of via Malfada, East and North of Contrada Perosso Sopra, East of str. Profondi, via Castellina	11.9.2017-19.9.2017
— Municipality of CERESARA (MN): North-West of SP16, North-East of via Colombare Bocchere and via S. Martino, North of SP16, North-West of SP7, SP15 — Municipality of CASALOLDO (MN): East of str. Grassi, North of via Squarzieri	10.8.2017-19.9.2017
— Municipality of DESENZANO DEL GARDA (BS): South of Highway A4; and East of via S. Piero, West and North of Localita Taverna, North of Localita Bella vista — Municipality of LONATO DEL GARDA (BS): South of SP668, South-West of via Malocche, East and South via Fossa, South of via Cominello, East of via Monte Mario, South of via S. Tommaso, East and South of via Monte Semo, East of via Bordena, North-East of via Marziale Cerruti, South of Highway A4; and West of via delle Cocche, Localita Pradei, North of via Malomocco, via S. Marco, via Vallone, West and North of via Brodena, West of SP567 — Municipality of POZZOLENGO: South of Localita Cobue Sotto, West of Localita Cascina Ceresa, South of Localita Giacomo Sotto, West of via Sirmione, South-East of SP106; and North of Localita Bella Vista, str. comunale Desenzano-Pozzolenigo, East and North of SP13 — Municipality of VOLTA MANTOVANA (MN): West of SP19, str. Dei Colli, via S. Martino, via Goito; and North East of str. Bezzetti, South of SP19, East via I Maggio — Municipality of CALCINATO (BS): South of SP668	13.9.2017

Område	Anvendelsen ophører (dato) (artikel 31 i direktiv 2005/94/EF)
— Municipality of SOLFERINO (MN): East of via Caviana, of via XX Settembre, of via G. Garibaldi, of via Ossario, of via San Martino — Municipality of CASTIGLIONE DELLE STIVIERE (MN): North of via Astore, of via Fichetto, West of SP83, North of via Giuseppe Mazzini, West of via Casino Pernes-tano, of via Roversino, of via Berettina, via Piagliaquaglie, via Castellina — Municipality of CAVRIANA (MN): North East of SP8, via Capre, East of Monte 3 Galline — Municipality of GUIDIZZOLO (MN): East of via S.Cassiano, South West of via Tiziano, South West of SP236, East of country road that connect SP236 to str. S. Martino, North of str. S. Martino, East of country road that connect str. S. Martino to via S. Andrea, South of str. per Medole, North East of via Casarole, East of via Marchionale — Municipality of CERESARA (MN): South East of SP16, South West of via Colom-bare Bocchere and via S. Martino, South of SP16, South East of SP7, of SP15; North of str. Goite, via Don Ottaviano Daina — Municipality of CASALOLDO (MN): West of str. Grassi, South of via Squarzieri — Municipality of CASTEL GOFFREDO (MN): West of SP8, of via Prof. B. Umber-tini, of via Monteverdi, South of SP6, South West of via C. Battisti, West of via Ospedale, South West of str. Zocca, South West of Contrada Perosso Sopra, West of str. Profondi, of via Castellina — Municipality of DESENZANO DEL GARDA (BS): West of via S. Piero, East and South of Località Taverna, South of Località Bella vista — Municipality of LONATO DEL GARDA (BS): East of via delle Cocche, Località Pradei, South of via Malomocco, via S. Marco, via Vallone, East and South of via Brodena, East of SP567 — Municipality of POZZOLENGO: South of Località Bella Vista, str. comunale Desenzano-Pozzolengo, West and South of SP13 — Municipality of MONZAMBANO (MN): West of Località Caccia, SP18 — Municipality of MONTICHIARI (BS): East of Chiese river, South of SP668, SP236, East and South of via Mantova, East of via Franche, South of via Morea — Municipality of CARPENEDOLO (BS) — Municipality of CALVISANO (BS): East of via Chiese, of via Tesoli, of via Paolo Brognoli, North of SP69, East of via Montechiaresa — Municipality of ACQUAFREDDA (BS) — Municipality of CASALMORO (MN): North of via Solferino, via Piave, West of via Roma, North of via IV Novembre, of SP68 — Municipality of ASOLA (MN): North of via Mantova, North-East of SP68, East of SP1 — Municipality of GOITO (MN): West of the country road that intersects the SP16, North of SP16, West of str. Cavacchia Cerlongo, Piazza San Pio X, South of SP236 — Municipality of VOLTA MANTOVANA (MN): South and West of str. Bezzetti, North of SP19, West of via I Maggio, via S. Martino, via Goito — Municipality of PIUBEGA (MN): North of SP1	19.9.2017
— Municipality of CASTEL SAN GIOVANNI (PC) — Municipality of SOMAGLIA (LO): East of SP223, SP142 — Municipality of CASALPUSTERLENGO (LO)	9.9.2017

Område	Anvendelsen ophører (dato) (artikel 31 i direktiv 2005/94/EF)
— Municipality of MIRADOLO TERME (PV): North of via Privata dei Colli, East of SP189 — Municipality of ARENA PO (PV): North of SP200, West of SP199 — Municipality of COSTA DE' NOBILI (PV): West of SP31 — Municipality of SAN ZENONE AL PO (PV): West and North of SP35 — Municipality of INVERNO E MONTELEONE (PV) — Municipality of GRAFFIGNANA (LO): North of SP125, West of SP19, North of via Monteleone — Municipality of BREMBIO (LO): North of SP168, East of SP141 — Municipality of BORGHETTO LODIGIANO (LO): East and North of SP125, North of SP23, North of SP125 — Municipality of VILLANOVA DEL SILARO (LO) — Municipality of OSSANO LODIGIANO (LO) — Municipality of SANT'ANGELO LODIGIANO (LO) — Municipality of CORTEOLONA E GENZONE (PV)	
— Municipality of SOLFERINO (MN): North of via della Baita, of country road that connect via della Baita to via Ca' Morino, West of via Ca' Morino — Municipality of POZZOLENGO (BS): South West of Loc. Bella Vista, West of country road that connect Località Bella Vista to Località Volpe, West of country road that connect Località Volpe to Località Rondotto, North of Località Rondotto, West of Località Celadina Nuova, via Valletta — Municipality of CASTIGLIONE DELLE STIVIERE (MN): East of via Fabio Filzi, North of via Levaldello, East of SP82, via L.T.Casilini, South of via Giuseppe Verdi, East of via dei Morei, South of via Barche di Solferino, North East of via Bertasetti, via Fichetto, East and South of via Astore, East of via del Bertocco, South West of via Albana — Municipality of CAVRIANA (MN): West of SP8, via Georgiche, via Madonna della Porta, via Pozzone, North West of SP15, North East of SP13, East of SP8 — Municipality of DESENZANO DEL GARDA (BS): East of via Vaccarolo, South West of Località Taverna, Località Bella Vista — Municipality of LONATO DEL GARDA (BS): South East of via Mantova, South and West of via Navicella, East of via Montefalcone, South and East of via Fenil Bruciato, East of Pietra Pizzola, South East of via Castel Venzago, via Centenaro	4.9.2017-12.9.2017
— Municipality of MONZAMBANO (MN) — Municipality of VOLTA MANTOVANA (MN): West of SP19, str. Volta Monzambano, viale della Libertà, North West of via A. Solferino, via Volta — Acquanegra, East of SP19, West of str.Cantonale, country road that connect str.Cantonale to via Avis, West of SP7, North East of SP236 — Municipality of CASTIGLIONE DELLE STIVIERE (MN): West of via Fabio Filzi, South of via Levaldello, West of SP82, via L.T.Casilini, North of via Giuseppe Verdi, West of via dei Morei, North of via Barche di Solferino, South West of via Bertasetti, via Fichetto, West and North of via Astore, West of via del Bertocco, North East of via Albana — Municipality of GUIDIZZOLO (MN): North East of str. Villanova, North West of SP15, North East of via Sajore, West of via S. Giorgio, North West of via Marchionale	12.9.2017

Område	Anvendelsen ophører (dato) (artikel 31 i direktiv 2005/94/EF)
— Municipality of CASTEL GOFFREDO (MN): North East of SP6, East of Contrada S. Anna, North of str. Baldese, West of country road that connect str. Baldese to SP6 at 13 km, North of SP6, East and North of Contrada Selvole — Municipality of MEDOLE (MN) — Municipality of SIRMIONE (BS) — Municipality of PONTI SUL MINCIO (MN): West of SP19 — Municipality of DESENZANO DEL GARDA (BS): West of via Vaccarolo, North East of Località Taverna, Località Bella Vista; South of SP572, via S. Benedetto, South and East of via B. Vinghenzi, West of Lungo Lago Cesare Battisti up to number n.71 — Municipality of SOLFERINO (MN): South of via della Baita, of country road that connect via della Baita to via Ca' Morino, East of via Ca' Morino — Municipality of POZZOLENGO (BS): North East of Località Bella Vista, East of country road that connect Località Bella Vista to Località Volpe, East of country road that connect Località Volpe to Località Rondotto, South of Località Rondotto, East of Località Celadina Nuova, via Valletta — Municipality of CARPENEDOLO (BS): East of SP105, North West of SP343, via XX Settembre, Giuseppe Zanardelli, viale Santa Maria — Municipality of MONTICHIARI (BS): East of via S. Giorgio, via Madonnina, SP668 — Municipality of CALCINATO (BS): South of SP668 — Municipality of LONATO DEL GARDA (BS): South of SP668, South east of Campagna Sotto, Campagna Sopra, West and South East of N. Tirale, South of via Roma, East of via dell'Olmo, South East of via Regia Antica, South of via Fontanone, East of SP78, South and East of via Bariselli, via Valsorda, via Benaco, South of country road that connect via Benaco to via Maguzzano, West of via Maguzzano, Vallio di Sopra — Municipality of CAVRIANA (MN) — Municipality of PESCHIERA DEL GARDA (VR): South of via Miralago, West of via Bell'Italia, West of SR11, SP28	
— Municipality of RONCO ALL'ADIGE (VR): West of via Mazza, North and East of via Pezze Albaro, North West of via Lasta, West of via Ponzilovo, West of via Pieve, South of via Cantonà, West of via Ronchi, North of SP19, West of via Fornetto — Municipality of ZEVIO (VR): East of via S. Spirito, South of via Botteghe, East of via Bertolda — Municipality of PALU' (VR): North East of via Rizza, North East and North of Località Stagnà Nuovo/Vecchio, East of via Piave, North West of via Casoti, West of via Ponte Rosso, North West of Località Motte I/II	14.9.2017-22.9.2017
— Municipality of ZIMELLA (VR): East of via Fedriga, South of via Fiorette and via Baffa, East and South of via S. Martino; West of SP500, South of via Callesella, West of via Larga — Municipality of VERONELLA (VR): North East of SP7b, South East of via Fiume, South of via Colonnello Rossi, piazza S. Gregorio, East of via Brusio; North West and North East of via Giavone — Municipality of ALBAREDO D'ADIGE (VR): North East of via Cadelsette, East of SP18 — Municipality of COLOGNA VENETA (VR): West and North of via S. Giustina, West of SP7	15.9.2017-23.9.2017

Område	Anvendelsen ophører (dato) (artikel 31 i direktiv 2005/94/EF)
— Municipality of CERVIGNANO D'ADDA (LO) — Municipality of BOFFALORA D'ADDA (LO): West of SP1, SP25 — Municipality of MULAZZANO (LO): North East of SP202, SP158, East of via Quartiano, North East of via Roma, Piazza della Chiesa, East of via Cassino, SP 158 — Municipality of ZELO BUON PERSICO (LO): West of SP16, South and East of country road that connect SP16 to SP16d, East of SP16d, South East of Circonvalazione Zelo Buon Persico, North East of via Dante — Municipality of GALGAGNANO (LO) — Municipality of SPINO D'ADDA (CR): South of Canale Vacchelli, West of SP1, viale della Vittoria, South and West of SP1	17.9.2017-25.9.2017
— Municipality of RONCO ALL'ADIGE (VR): North and East of SP19 — Municipality of ZIMELLA (VR): West of via Fedriga, North of via Fiorette, via Baffa, North and West of via S. Martino; East of SP500, North of via Callesella, East of via Larga — Municipality of VERONELLA (VR): West of via Brusio; North of Piazza S.Gregorio, West of via Fiume, West of SP7b, North of country road that connect SP7b to SP18 — Municipality of COLOGNA VENETA (VR): East and South of via S. Giustina, East of SP7 — Municipality of BELFIORE (VR): East of SP39, North of str. Porcilana, East of SP38b — Municipality of SAN BONIFACIO (VR): South of via Circonvalazione, East of via Masetti, South East of SP38, East of SP7 and Cavalcavia Monteforte, South of SR11 — Municipality of ARCOLE (VR) — Municipality of LONIGO (VI): South of via Trassegno, East of via Albaria, South of via Fontane — Municipality of ALONTE (VI) — Municipality of ORGIANO (VI): West of via Borgomale, via Cree Storte, via Ca' Muzzana, via Perara, South West of via S. Feliciano — Municipality of ASIGLIANO VENETO (VI) — Municipality of PRESSANA (VR): North East of SP40b, East of SP500 — Municipality of ROVEREDO DI GUA' (VR): South of via Ca' Dolfina, West of Scolo Giacomelli Centrale and Scolo Sperona — Municipality of MONTAGNANA: West of SP90 and North of SR10	23.9.2017
— Municipality of LEGNAGO (VR): South West of SP46, South of SP46b, via Valverde, East of via Scolo Pisani, South East of via Villabona, West of SS434 — Municipality of CEREIA (VR): South West of Località Muri — Municipality of CASALEONE (VR): South and East of via Carpania — Municipality of PRESSANA (VR): South- of SP40b, East of SP500, North of SP40b, via Braggio, West of SP500 — Municipality of MINERBE (VR): North East of via Nuvolea, North of SR10, East of via Serraglio, via Amedeo di Savoia, North of SP41, East of via Comuni, SP500	24.9.2017

Område	Anvendelsen ophører (dato) (artikel 31 i direktiv 2005/94/EF)
— Municipality of BOSCHI SANT'ANNA (VR): South of via Scaranella, East of via Olmo, South of via Faro, East of SP42A — Municipality of BEVILACQUA (VR) — Municipality of TERRAZZO (VR): West of via Brazzetto, North West of SP42, West of SP41 — Municipality of VILLA BARTOLOMEA (VR): North-East of SP47, West of via Beccascogliera, East of via Argine della Valle, West of via Zanardi, via Ferranti, North of via Arzaron, via Rodigina, West of via Brazzetto	
— Municipality of ZEVIO (VR): West of via S. Spirito, North of via Botteghe, West of via Bertolda East of via Campagnol, via Casa Nuova, via Fienil Molino, South of via Speranza, East of via Monti Lessini, East and North of via Pontoncello — Municipality of PALU' (VR): South West of via Rizza, South West and South of Località Stagnà Nuovo/Vecchio, North East of via Piave, via Belledonne, West and South of SP20 — Municipality of OPPEANO (VR): East of SS434, South of via Spinetti, East of via Marco Biagi, South of via Ferruccio Busoni, East of SP2; and North East and North West of SP21, South and West of via degli Oppi, North and West of via Fornello, via Spin, via 44a — Municipality of SAN MARTINO BUON ALBERGO (VR): South of Marco Pantani pedestrian cycle track, via Casotton, South east of via Giarette, East of via Pantina, via Coetta, South West of and South East of via Ferraresa, South of via Mariona, East of SP20 — Municipality of LAVAGNO (VR): South of St. Porcilana, East of SP20 — Municipality of COLOGNOLA AI COLLI (VR): South and West of SP37, South of via Peschieria, SP37 — Municipality of SOAVE (VR): South of Località Val Ponsara, via Mondello, West of via Bassano, South of via Carantiga, West of via Ca' del Bosco, East of SP37a, South of via Ugo Foscolo, via Bissoncello di Sopra, via Ghiaia — Municipality of CALDIERO (VR) — Municipality of BOVOLONE (VR): North and West of via Capitello, North of SP21 — Municipality of BELFIORE (VR): West of SP39, South of str. Porcilana, West of SP38b — Municipality of SAN BONIFACIO (VR): North of via Circonvalazione, West of via Masetti, North West of SP38, West of SP7, Cavalcavia Monteforte, North of SR11, West of Francesco Perlini	22.9.2017
— Municipality of CASALMAIOCCO (LO) — Municipality of TRIBIANO (MI) — Municipality of VAIANO CREMASCO (CR) — Municipality of SORDIO (LO) — Municipality of LODI (LO) — Municipality of MELEGNANO (MI): North East of SS9, East of via Vittorio Veneto, via Camillo Benso di Cavour, Vicolo Monastero, via Stefano Bersani, South of via Frisi, via Conciliazione, East of via S. Predabissi, East and South of via Giardino — Municipality of CERRO AL LAMBRO (MI): East of SP17 — Municipality of BOFFALORA D'ADDA (LO): East of SP1, SP25 — Municipality of CASALETTO LODIGIANO (LO): East of SP17, North of SP115	25.9.2017

Område	Anvendelsen ophører (dato) (artikel 31 i direktiv 2005/94/EF)
— Municipality of SALERANO SUL LAMBRO (LO): North of SP115, East of SP204, North of SP140 — Municipality of LODI VECCHIO (LO) — Municipality of PIEVE FISSIRAGA (LO): North and North West of SP235 — Municipality of CORNEGLIANO LAUDENSE (LO): North West of SP235 — Municipality of MULAZZANO (LO): South West of SP202, SP158, West of via Quartiano, South West of via Roma, Piazza della Chiesa, West of via Cassino, SP 158 — Municipality of ZELO BUON PERSICO (LO): East of SP16, North and West of country road that connect SP16 to SP16d, West of SP16d, North West of Circonvallazione Zelo Buon Persico, South West of via Dante — Municipality of VIZZOLO PREDABISSI (MI) — Municipality of SAN ZENONE AL LAMBRO (MI) — Municipality of TAVAZZANO CON VILLAVESCO (LO) — Municipality of MONTANASO LOMBARDO (LO) — Municipality of SPINO D'ADDA (CR): North of Canale Vacchelli, East of SP1, viale della Vittoria, North and East of SP1 — Municipality of MERLINO (LO) — Municipality of COMAZZO (LO) — Municipality of DRESANO (MI) — Municipality of COLTURANO (MI) — Municipality of PAULLO (MI) — Municipality of MONTE CREMASCO (CR) — Municipality of DOVERA (CR) — Municipality of PANDINO (CR) — Municipality of SAN GIULIANO MILANESE (MI): East of SS9, South and East of via L. Tolstoi, East of str. Vicinale Cascinetta, South east of str. Provinciale Mediglia S.Giuliano — Municipality of MEDIGLIA (MI): West of str. Provinciale Bettola Sondrio, South of Cascina Meleganello, East of via Piero Capponi, via della Liberazione — Municipality of PANTIGLIATE (MI) — Municipality of LISCATE (MI): South of SP14 — Municipality of TRUCCAZZANO (MI): South of SP14 — Municipality of RIVOLTA D'ADDA (CR): South of SP14, SP185 — Municipality of CRESPIATICA (LO) — Municipality of CORTE PALASIO (LO) — Municipality of SETTALA (MI) — Municipality of AGNADELLO (CR): West of SP472, SP34, South of SP34 — Municipality of PALAZZO PIGNANO (CR)	
— Municipality of CHIGNOLO PO (PV): West of SP193, North of via Don Sbarsi, West of via Mariotto — Municipality of BADIA PAVESE (PV): East of via Guglielmo Marconi — Municipality of SAN COLOMBANO AL LAMBRO (MI): South of SP19, viale F. Petrarca, West of SP23, South of S. Giovanni di Dio, West of via Privata Colombana, via del Pilastrello, West of str. comunale per Campagna	1.9.2017-30.9.2017

Område	Anvendelsen ophører (dato) (artikel 31 i direktiv 2005/94/EF)
— Municipality of RONCO ALL'ADIGE (VR): West of SP19, East of via Quadrelli, South and West of via Valmarana, South of via Casona, South and East of via Ponzilovo, East of via Lasta, West and South of via Pezze Albaro, East of via Mazza — Municipality of PALU' (VR): East of via Piave, South East of via Casoti, East of via Ponte Rosso, South of Località Motte I/II. — Municipality of OPPEANO (VR): East of SP20, North of SP44	14.9.2017-29.9.2017
— Municipality of ALBAREDO D'ADIGE (VR): South of via Caldasette, East of via Palazzetto, via Presina, North East of via Villaraspa, via Carotta, via Pascoloni — Municipality of VERONELLA (VR): East and North West of via Giavone	15.9.2017-29.9.2017
— Municipality of CEREIA (VR): South of SP44c, West of via Palesella, South of via Guanti, East of SP45, South of via Cesare Battisti, East of via Paride da Cerea, East and North of SR10 — Municipality of ANGIARI (VR): South East of SP44c, East of via Lungo Bussè, South and East and North of via Boscarola — Municipality of BONAVIGO (VR): West and South of SP44b — Municipality of LEGNAGO (VR): North West of via Palazzina, SP46c dir, via G.B. Giudici, North of via Corradina, West of via Lungo Bussè, North West of via Regina Margherita, North of via XXIV Maggio, East of via Passeggio, via Disciplina, North West and West of via degli Alpini, via Padana Inferiore Est, North West of SR10, West of via Custoza, South East of via S. Vito, South of SP44b	16.9.2017-29.9.2017
— Municipality of CHIGNOLO PO (PV): East of SP193, South of via Don Sbarsi, East of via Mariotto — Municipality of MONTICELLI PAVESE (PV) — Municipality of ROTTOFRENO (PC): North of E70 — Municipality of SARMATO (PC): North of E70 — Municipality of PIEVE PORTO MORONE (PV): East of SP412, South of SP193 — Municipality of BADIA PAVESE (PV): South East of SP193, via Roma	22.9.2017-30.9.2017
— Municipality of SAN PIETRO DI MORUBIO (VR): East of via Casari, via Borgo, via Farfusola — Municipality of ROVERCHIARA (VR): South of via Molaro, South West of via Anesi, West of via Borcola, South of via Viola, West of via Bussè, South of SP3, South and West of via Casalino — Municipality of CEREIA (VR): North of SP44c, East of via Polesella, North of via Guanti, West of SP45, North of via Cesare Battisti, East of SP2, via Isolella Bassa — Municipality of ANGIARI (VR): North West of SP44c, West of via Lungo Bussè, North and West and South of via Boscarola	21.9.2017-29.9.2017
— Municipality of SAN PIETRO DI MORUBIO (VR): West of via Casari, via Borgo, via Farfusola — Municipality of ROVERCHIARA (VR): North of via Molaro, North East of via Anesi, East of via Borcola, North of via Viola, East of via Bussè, North of SP3, a North East of via Casalino — Municipality of CEREIA (VR): South and West of SR10, West of via Paride da Cerea, West of SP2, via Isolella Bassa; and North East of Località Muri	29.9.2017

Område	Anvendelsen ophører (dato) (artikel 31 i direktiv 2005/94/EF)
— Municipality of BONAVIDEO (VR): East and North of SP44b — Municipality of LEGNAGO (VR): South East of via Palazzina, SP46c dir, via G.B. Giudici, South of via Corradina, East of via Lungo Bussè, South East of viale Regina Margherita, South of via XXIV Maggio, West of via Passeggio, via Disciplina, South East and East of via degli Alpini, via Padana Inferiore Est, South East of SR10, East of via Custoza, North West of via S. Vito, North of SP44b; and North East of SP46, North of SP46b, via Valverde, West of via Scolo Pisani, North West of via Villabona, East of SS434 — Municipality of ALBAREDO D'ADIGE (VR): West of SP18, South of via Caldasette, West of via Palazzetto, via Presina, South West of via Villaraspa, via Carotta, via Pascoloni — Municipality of RONCO ALL'ADIGE (VR): South of SP19, South East and South West of SP21, East of via Valle Tomba, via Paluvecchio — Municipality of PALU' (VR): South West of via Piave, via Belledonne, East and North of SP20 — Municipality of OPPEANO (VR): South West and South East of SP21, North and East of via degli Oppi, South and East of via Fornello, via Spin, via 44a, South West and West of SP20, South West of SP44 — Municipality of ISOLA RIZZA (VR) — Municipality of BOVOLONE (VR): East of via Dosso, viale del Silenzio, North East of SP2, South and East of via Capitello, South of SP21 — Municipality of SALIZOLE (VR): East of SP48c, South of SP20, East of via Capitello, South East of via Pascoletto — Municipality of CONCAMARISE (VR) — Municipality of NOGARA (VR): East of SP48c, North of SR10 — Municipality of SANGUINETTO (VR) — Municipality of CASALEONE (VR): North and West of via Carpania — Municipality of VERONELLA (VR): South East of via Giavone — Municipality of PRESSANA (VR): West of SP500, South of via Braggio, via SP40b — Municipality of MINERBE (VR): South West of via Nuvolea, South of SR10, West of via Serraglio, via Amedeo di Savoia, South of SP41, West of via Comuni, SP500 — Municipality of BOSCHI SANT'ANNA (VR): North of via Scaranella, West of via Olmo, North of via Faro, West of SP42A	
— Municipality of ROTTOFRENO (PC): South of E70 — Municipality of SARMATO (PC): South of E70 — Municipality of PIEVE PORTO MORONE (PV): West of SP412, North of SP193 — Municipality of BADIA PAVESE (PV): North West of SP193, via Roma, via Guglielmo Marconi — Municipality of GRAGNANO TREBBIENSE (PC): North of SP7, SP11 — Municipality of BORGONOVO VAL TIDONE (PC): North of SP11, East of SP412R, North and East of via Montanata — Municipality of CASTEL SAN GIOVANI (PC) — Municipality of ARENA PO (PV): East of SP199, North of SP75, North East of SP144 — Municipality of SAN ZENONE AL PO (PV): East and South of SP35 — Municipality of COSTA DE' NOBILI (PV): East of SP31	30.9.2017«

Område	Anvendelsen ophører (dato) (artikel 31 i direktiv 2005/94/EF)
— Municipality of ZERBO (PV) — Municipality of SANTA CRISTINA E BISSONE (PV) — Municipality of MIRADOLO TERME (PV): South of via Privata dei Colli, West of SP189 — Municipality of GRAFFIGNANA (LO): South of SP125, East of SP19, South of via Monteleone — Municipality of SAN COLOMBANO AL LAMBRO (MI): North of SP19, viale F. Petrarca, East of SP23, North of via S. Giovanni di Dio, East of via Privata Colombana, via del Pilastrello, East of str. comunale per Campagna — Municipality of BORGHETTO LODIGIANO (LO): West and South of SP125, South of SP23, South of SP125 — Municipality of BREMBIO (LO): South of SP168, West of SP141 — Municipality of LIVRAGA (LO) — Municipality of ORIO LITTA (LO) — Municipality of OSPEDALETTO LODIGIANO (LO) — Municipality of SENNA LODIGIANA (LO) — Municipality of CALENDASCO (PC) — Municipality of GUARDAMIGLIO (LO): West of Po river — Municipality of SAN ROCCO AL PORTO (LO): West of Po river — Municipality of SOMAGLIA (LO): West of SP223, SP142	

HENSTILLINGER

KOMMISSIONENS HENSTILLING (EU) 2017/1520

af 26. juli 2017

vedrørende retsstatsprincippet i Polen som supplement til henstilling (EU) 2016/1374 og (EU) 2017/146

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 292, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den 27. juli 2016 vedtog Kommissionen en henstilling vedrørende retsstatsprincippet i Polen ⁽¹⁾, hvori den gav udtryk for sine betænkeligheder med hensyn til forfatningsdomstolens stilling og anbefalede, hvordan betænkelighederne burde håndteres. Den 21. december 2016 vedtog Kommissionen en supplerende henstilling vedrørende retsstatsprincippet i Polen ⁽²⁾.
- (2) Kommissionens henstillinger blev vedtaget inden for retsstatsrammen ⁽³⁾. Retsstatsrammen fastsætter, hvordan Kommissionen skal reagere, hvis der i en EU-medlemsstat er klare tegn på, at retsstatsprincippet er i fare, og forklarer de principper, som retsstatsprincippet hviler på. Retsstatsrammen udstikker retningslinjer for en dialog mellem Kommissionen og medlemsstaten med henblik på at hindre fremkomsten af en systemisk trussel mod retsstatsprincippet, som vil kunne udvikle sig til en »klar risiko for et alvorligt brud«, der potentielt vil kunne udløse iværksættelsen af »proceduren i henhold til artikel 7 i TEU«. Hvis der er klare tegn på en systemisk trussel mod retsstatsprincippet i en medlemsstat, kan Kommissionen indlede en dialog med denne medlemsstat inden for retsstatsrammen.
- (3) Den Europæiske Union bygger på et fælles sæt værdier, der er forankret i artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU), og som omfatter overholdelse af retsstatsprincippet. Udover at have til opgave at sikre overholdelsen af EU-lovgivningen er Kommissionen sammen med Europa-Parlamentet, medlemsstaterne og Rådet ansvarlig for at garantere Unionens fælles værdier.
- (4) Den Europæiske Unions Domstols og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis samt en række dokumenter, som Europarådet har udarbejdet, og som navnlig bygger på ekspertisen i Den Europæiske Kommission for Demokrati gennem Ret (»Venedigkommissionen«), indeholder en ikke-udtømmende liste over disse principper, hvori kernen i retsstatsprincippet defineres som en fælles værdi i Unionen, jf. artikel 2 i TEU. Disse principper omfatter legalitetsprincippet, som indebærer en åben, ansvarlig, demokratisk og pluralistisk lovgivningsproces, retssikkerhed forbud mod vilkårlighed i den offentlige forvaltning, uafhængige og upartiske domstole, en effektiv domstolsprøvelse, hvorved det bl.a. kontrolleres, at de grundlæggende rettigheder overholdes, og lighed for loven ⁽⁴⁾. Ud over at sikre overholdelsen af disse principper og værdier er de statslige organer også forpligtet til at arbejde loyalt sammen.
- (5) Kommissionen redegjorde i sin henstilling af 27. juli 2016 for de omstændigheder, hvorunder den den 13. januar 2016 besluttede at undersøge situationen set i forhold til retsstatsrammen, og hvorunder den den 1. juni 2016 vedtog en udtalelse om Polens overholdelse af retsstatsprincippet. Det blev i henstillingen også forklaret, at kontakterne mellem Kommissionen og den polske regering ikke kunne fjerne Kommissionens betænkeligheder.
- (6) Kommissionen lagde i sin henstilling til grund, at der var en systemisk trussel mod retsstaten i Polen, og anbefalede, at de polske myndigheder hurtigst muligt iværksatte passende tiltag for at imødegå denne trussel.

⁽¹⁾ Kommissionens henstilling (EU) 2016/1374 af 27. juli 2016 vedrørende retsstatsprincippet i Polen (EUT L 217 af 12.8.2016, s. 53).

⁽²⁾ Kommissionens henstilling (EU) 2017/146 af 21. december 2016 vedrørende retsstatsprincippet i Polen, der supplerer Kommissionens henstilling (EU) 2016/1374 (EUT L 22 af 27.1.2017, s. 65).

⁽³⁾ Meddelelsen »En ny EU-retlig ramme for at styrke retsstatsprincippet« (COM(2014) 158 final).

⁽⁴⁾ Se COM(2014) 158 final, bilag I, afsnit 2.

- (7) I sin henstilling af 21. december 2016 tog Kommissionen hensyn til den udvikling i Polen, der havde fundet sted siden Kommissionens henstilling af 27. juli 2016. Kommissionen fandt, at selv om nogle af de problemer, der blev nævnt i dens sidste henstilling, er blevet løst, er en række vigtige spørgsmål fortsat uafklarede, og der er kommet nye betænkeligheder til i mellemtiden. Kommissionen var ligeledes af den opfattelse, at den procedure, der førte til udnævnelsen af en ny formand for forfatningsdomstolen, er stærkt betænkelig set i relation til retsstatsprincippet. Kommissionen konkluderede, at der fortsat er en systemisk trussel mod retsstatsprincippet i Polen. Kommissionen opfordrede den polske regering til at løse de omhandlede problemer snarest muligt og inden to måneder, samt til at underrette Kommissionen om de tiltag, den agtede at iværksætte i denne henseende. Kommissionen bemærkede, at den fortsat er rede til at føre en konstruktiv dialog med den polske regering med udgangspunkt i henstillingen.
- (8) Den 20. februar 2017 svarede den polske regering på Kommissionens supplerende henstilling inden for fristen på to måneder. I svaret afviser den polske regering samtlige kritikpunkter i henstillingen, og der bebudes ingen nye foranstaltninger til at imødegå de betænkeligheder, som Kommissionen har givet udtryk for. I svaret fremhæves det, at udnævnelsen af den nye formand for forfatningsdomstolen den 21. december 2016 såvel som ikrafttrædelsen af bestemmelserne i lov om tilrettelæggelse og behandling af sager ved forfatningsdomstolen, i lov om retsstillingen for dommere ved forfatningsdomstolen, samt i lovene om gennemførelse af ovennævnte love har skabt det rette grundlag for domstolens virke efter en periode med stilstand på grund af politiske stridigheder fremkaldt af politikere fra oppositionen, som den tidligere formand for domstolen også var involveret i.
- (9) Den 21. december 2016 blev Mariusz Muszyński — der blev udpeget af Sejm i 8. valgperiode uden gyldigt retsgrundlag, og som af den daværende fungerende formand for forfatningsdomstolen fik adgang til at tiltræde embedet som dommer i forfatningsdomstolen den 20. december 2016 — udnævnt til stedfortræder for den nye formand for forfatningsretten i dennes fravær.
- (10) Den 10. januar 2017 blev næstformanden for forfatningsdomstolen forpligtet af den nyudnævnte formand for forfatningsdomstolen til at benytte sin resterende ferie. Den 24. marts 2017 forlængede formanden næstformandens ferie indtil slutningen af juni på trods af næstformandens ønske om at genoptage sit hverv som dommer i domstolen fra den 1. april 2017.
- (11) Den 12. januar 2017 indledte justitsministeren en procedure ved forfatningsdomstolen til prøvelse af spørgsmålet om, hvorvidt valget i 2010 af tre dommere ved domstolen var i overensstemmelse med forfatningen. Efter denne procedure har disse tre dommere ikke fået tildelt nogen sager.
- (12) Den 16. januar 2017 afgav formanden for Venedigkommissionen en erklæring, hvori han gav udtryk for sin bekymring over den forværrede situation i domstolen.
- (13) Den 20. januar 2017 bebudede regeringen en omfattende reform af retsvæsenet. Justitsministeren fremsatte et lovforslag om det nationale råd for retsvæsenet.
- (14) Den 25. januar 2017 fremsatte Justitsministeren et lovforslag om den nationale skole for retsvæsenet og statsadvokaturen.
- (15) Den 10. februar 2017 henviste appelretten i Warszawa et retsspørgsmål til behandling i højesteret, der vedrører en bedømmelse af, om udnævnelsen af dommeren Julia Przyłębska til formand for forfatningsdomstolen er lovlig. Højesteret har endnu ikke afsagt dom i sagen.
- (16) Den 24. februar 2017 udnævnte Sejm en ny dommer som erstatning for en dommer, der trådte tilbage fra sit embede ved forfatningsdomstolen for at blive dommer i den polske højesteret.
- (17) Den 1. marts 2017 anmodede en gruppe på 50 medlemmer af Sejm forfatningsdomstolen om at fastslå, at bestemmelserne i loven om højesteret, på grundlag af hvilke præsidenten for højesteret var blevet valgt, er i strid med forfatningen.
- (18) Den 13. marts 2017 trak det nationale råd for retsvæsenet fire andragender, som det havde indgivet til forfatningsdomstolen, tilbage på grund af de ændringer i sammensætningen af den relevante afdeling, der havde fundet sted som følge af en afgørelse truffet af forfatningsrettens formand.

- (19) Den 12. april 2017 fremsatte en gruppe på 50 medlemmer af Sejm et lovforslag om ændring af loven om de almindelige domstoles organisation.
- (20) Den 11. maj 2017 vedtog Sejm loven om ændring af loven om den nationale skole for retsvæsenet og statsadvokaturen, loven om de almindelige domstoles organisation og visse andre love (»lov om den nationale skole for retsvæsenet«). Loven blev bekendtgjort den 13. juni 2017.
- (21) Den 16. maj 2017 informerede Kommissionen Rådet for Almindelige Anliggender om retsstatsituationen i Polen. Der var blandt deltagerne bred enighed om, at retsstatsprincippet er i EU-institutionernes og medlemsstaternes fælles interesse, og at de bærer et fælles ansvar for at værne om det. Et særdeles stort flertal af medlemsstaterne støttede Kommissionens rolle og indsats for at løse dette problem. Medlemsstaterne opfordrede den polske regering til at genoptage dialogen med Kommissionen med henblik på at løse de udestående problemer og så frem til at blive holdt løbende orienteret i Rådet for Almindelige Anliggender.
- (22) Den 23. juni 2017 godkendte Det Europæiske Råd generelt de landespecifikke henstillinger rettet til medlemsstaterne i forbindelse med det europæiske semester 2017. Henstillingen til Polen indeholder en betragtning, hvori det fremhæves, at »Retssikkerhed og tillid til kvaliteten og forudsigeligheden af lovgivningsmæssige, skattemæssige og andre politikker og institutioner er vigtige faktorer, som kunne muliggøre en stigning i investeringsniveauet. Retsstatsprincippet og et uafhængigt retsvæsen er også afgørende i den forbindelse«. Det vil øge retssikkerheden, hvis der tages hånd om de alvorlige bekymringer vedrørende retsstatsprincippet«. Den 11. juli 2017 blev de landespecifikke henstillinger vedtaget af Rådet (økonomi og finans) ⁽¹⁾.
- (23) Den 5. juli 2017, efter afslutningen af embedsperioden for den tidligere næstformand for forfatningsdomstolen, udnævnte republikkens præsident en ny næstformand for forfatningsdomstolen, nemlig Mariusz Muszyński, selv om han var en af de tre dommere, der var blevet udnævnt ulovligt.
- (24) Den 5. juli 2017 anmodede en gruppe af medlemmer af Sejm forfatningsdomstolen om at fastslå, at de bestemmelser, der gør et muligt for højesteret at tage stilling til, om republikkens præsidents udnævnelse af formanden for forfatningsdomstolen, er i strid med forfatningen.
- (25) Den 12. juli 2017 fremsatte en gruppe af medlemmer af Sejm et lovforslag om højesteret, der bl.a. indeholdt bestemmelser om afskedigelse og tvungen pensionering af alle dommere ved højesteret bortset fra dem, som justitsministeren undtager.
- (26) Den 13. juli 2017 skrev Kommissionen til den polske regering for at give udtryk for sin bekymring over de seneste lovforslag om retsvæsenet og højesteret, idet den understregede, at det er vigtigt at afstå fra at vedtage disse forslag for at give mulighed for en meningsfuld dialog og inviterede den polske udenrigsminister og justitsminister til et møde herom snarest muligt. Den 14. juli 2017 skrev den polske regering til Kommissionen og gentog sine tidligere forklaringer om situationen i forfatningsdomstolen.
- (27) Den 15. juli 2017 godkendte senatet loven om ændring af lov om det nationale råd for retsvæsenet og visse andre love (»lov om det nationale råd for retsvæsenet«) og loven om ændring af loven om de almindelige domstoles organisation (»lov om de almindelige domstole«).
- (28) Den 19. juli 2017 besvarede den polske regering Kommissionens brev af 13. juli 2017, idet den henviste til de aktuelle lovgivningsinitiativer med henblik på reform af det polske retsvæsen og anmodede Kommissionen om at redegøre for sine konkrete betænkeligheder i relation til den nye lovgivning for at kunne fortsætte drøftelserne.
- (29) Den 22. juli 2017 godkendte senatet loven om højesteret.
- (30) Den 24. juli 2017 afgav republikkens præsident en erklæring om sin beslutning om at hjemvise loven om højesteret og loven om det nationale råd for retsvæsenet til Sejm til fornyet behandling.
- (31) Den 25. juli 2017 underskrev republikkens præsident loven om ændring af loven om de almindelige domstoles organisation.

⁽¹⁾ Betragtning 14 i Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Polens nationale reformprogram for 2017 og Rådets udtalelse om Polens konvergensprogram for 2017 (EUT C 261 af 9.8.2017, s. 88).

VEDTAGET DENNE HENSTILLING:

1. Republikken Polen bør tage behørigt hensyn til Kommissionens analyse som anført nedenfor og træffe de foranstaltninger, der er omhandlet i afsnit 5 i denne henstilling, med henblik på at løse de konstaterede problemer inden for den fastsatte frist.

1. HENSTILLINGENS ANVENDELSESOMRÅDE

2. Denne henstilling supplerer henstillingerne af 27. juli 2016 og 21. december 2016. Heri gennemgås, hvilke af de betænkeligheder, der blev taget op i disse henstillinger, som ikke længere gør sig gældende, der redegøres for de resterende betænkeligheder, og der opregnes en række nye betænkeligheder, som Kommissionen nærer med hensyn til overholdelsen af retsstatsprincippet i Polen, der er opstået siden da. På dette grundlag kommer den med anbefalinger til de polske myndigheder om, hvordan man kan løse disse problemer. Betænkelighederne vedrører følgende:
 - 1) manglen på en uafhængig og legitim forfatningsændringsproces,
 - 2) det polske parlaments vedtagelse af ny lovgivning vedrørende det polske retsvæsen, som giver anledning til alvorlig bekymring med hensyn til retsvæsenets uafhængighed og i betydelig grad øger den systemiske trussel mod retsstatsprincippet i Polen:
 - a) loven om ændring af loven om den nationale skole for retsvæsenet og statsadvokaturen, loven om de almindelige domstoles organisation og visse andre love (»lov om den nationale skole for retsvæsenet«), der blev offentliggjort i Polens statstidende den 13. juni 2017, og som trådte i kraft den 20. juni 2017,
 - b) loven om ændring af lov om det nationale råd for retsvæsenet og visse andre love (»lov om det nationale råd for retsvæsenet«), som godkendt af senatet den 15. juli 2017, denne lov blev hjemvist til fornyet behandling i Sejm den 24. juli 2017,
 - c) loven om de almindelige domstoles organisation (»lov om de almindelige domstole«), der blev godkendt af senatet den 15. juli 2017 og undertegnet af præsidenten den 25. juli,
 - d) loven om højesteret, som godkendt af senatet den 22. juli 2017, denne lov blev hjemvist til fornyet behandling i Sejm den 24. juli 2017.

2. MANGLEN PÅ EN UAFHÆNGIG OG LEGITIM FORFATNINGSÆNDRINGSPROCES

3. I sin henstilling af 21. december 2016 anbefalede Kommissionen navnlig, at de polske myndigheder iværksætter følgende tiltag, som den allerede anmodede om i sin henstilling af 27. juli 2016, nemlig at de:
 - a) til fulde opfylder forfatningsdomstolens afgørelser af 3. og 9. december 2015, ifølge hvilke de tre dommere, som på lovlig vis blev udnævnt af den forrige lovgivende forsamling i oktober 2015, kan tiltræde deres embede som dommere ved forfatningsdomstolen, og at de tre dommere, der er udnævnt af den nye lovgivende forsamling uden gyldigt retsgrundlag, ikke begynder at varetage dette hverv uden at være blevet lovligt valgt. Dette kræver, at Republikkens præsident hurtigst muligt tager de tre dommere, der er valgt af den forrige lovgivende forsamling, i ed,
 - b) Offentliggør og fuldt ud gennemfører forfatningsdomstolens afgørelser af 9. marts 2016 og afgørelsen af 11. august 2016 vedrørende loven af 22. juli 2016 om forfatningsdomstolen og andre afgørelser afsagt efter denne dato og fremtidige afgørelser,
 - c) sikrer, at enhver reform af loven om forfatningsdomstolen er i overensstemmelse med forfatningsdomstolens afgørelser, fuldt ud tager hensyn til Venedigkommissionens udtalelser og sikrer, at effektiviteten af forfatningsdomstolen som garant for forfatningen ikke undergraves,
 - d) afstår fra handlinger og erklæringer, som kunne undergrave forfatningsdomstolens legitimitet og effektivitet.
4. Ud over disse tiltag anbefalede Kommissionen, at de polske myndigheder:
 - a) sikrer, at forfatningsdomstolen hurtigst muligt og effektivt kan underkaste lov om tilrettelæggelse og behandling af sager ved forfatningsdomstolen, lov om retsstillingen for dommere ved forfatningsdomstolen og gennemførelsesloven en forfatningsmæssig prøvelse, samt at de relevante domstolsafgørelser straks offentliggøres og efterkommes fuldt ud,

- b) sikrer, at der ikke udnævnes en ny formand for forfatningsdomstolen, så længe forfatningsdomstolens afgørelser om de nye loves overensstemmelse med forfatningen ikke er blevet offentliggjort og opfyldt fuldt ud, og så længe de tre dommere, der på lovlig vis blev udnævnt i oktober 2015 af Sejm i 7. valgperiode, ikke har tiltrådt deres embede ved forfatningsdomstolen,
- c) sikrer, at så længe der ikke på lovlig vis er blevet udnævnt en ny formand for forfatningsdomstolen, erstattes han eller hun af næstformanden for forfatningsdomstolen og ikke af en fungerende formand eller af den person, der blev udnævnt som formand for forfatningsdomstolen den 21. december 2016.
5. Kommissionen bemærker, at ingen af de foranstaltninger, som Kommissionen har anbefalet, er blevet truffet:
- a) De tre dommere, som på lovlig vis blev udnævnt af den forrige lovgivende forsamling i oktober 2015, har endnu ikke været i stand til at tiltræde deres embede ved forfatningsdomstolen. De tre dommere, der blev udnævnt af Sejm i 8. valgperiode uden gyldigt retsgrundlag, fik derimod af den fungerende formand for domstolen tilladelse til at påbegynde deres hverv,
- b) Tre vigtige domme, som forfatningsdomstolen afsagde henholdsvis den 9. marts 2016, den 11. august 2016 og den 7. november 2016, er endnu ikke blevet offentliggjort og er blevet slettet fra domstolens register, som er tilgængeligt på dens hjemmeside. Andre domme, som endnu ikke var offentliggjort på tidspunktet for vedtagelsen af henstillingen af 21. december 2016, blev derimod offentliggjort den 29. december 2016 i det polske lovtidende,
- c) forfatningsdomstolen har endnu ikke som en hastesag underkastet loven om retsstillingen for dommere ved forfatningsdomstolen, loven om tilrettelæggelse og behandling af sager ved forfatningsdomstolen samt gennemførelsesloven en effektiv prøvelse af, om de er i overensstemmelse med forfatningen, og udnævnelsen af den nye formand for forfatningsdomstolen fandt sted, før en sådan prøvelse kunne foretages,
- d) efter udløbet af embedsperioden for den forhenværende formand for forfatningsdomstolen er en ny formand endnu ikke blev forskriftsmæssigt udnævnt. Den tidligere formand blev ikke erstattet af næstformanden for domstolen, men af en fungerende formand og efterfølgende af den person, som blev udnævnt som formand for domstolen den 21. december 2016.
6. Som anført i henstillingen af 21. december 2016 ⁽¹⁾ er Kommissionen af den opfattelse, at den procedure, der førte til udnævnelsen af en ny formand for forfatningsdomstolen, er grundlæggende forkert set i relation til retstatsprincippet. Proceduren blev igangsat af en fungerende formand, hvis udnævnelse gav anledning til alvorlige betænkeligheder med hensyn til princippet om magtfordeling og den dømmende magts uafhængighed, således som disse principper er beskyttet i den polske forfatning. Endvidere gjorde den omstændighed, at proceduren gjorde det muligt for de tre »dommere, der i december på ulovlig vis blev udnævnt« af Sejms nye lovgivende forsamling, at deltage i processen, hele udvælgelsesprocessen forfatningsstridig. På samme måde påvirkede den omstændighed, at de »dommere, der på lovlig vis blev udvalgt i oktober«, ikke kunne deltage i processen, også resultatet og forbrejdede derfor processen. Endvidere giver det korte varsel, hvormed præsidiumet blev indkaldt, og afvisningen af anmodningen om at udsætte mødet anledning til alvorlige betænkeligheder. Endelig er den omstændighed, at ansøgerne kun blev udvalgt af seks dommere, uforenelig med forfatningsdomstolens afgørelse af 7. november 2016, ifølge hvilken artikel 194, stk. 2, i forfatningen skal forstås således, at formanden for forfatningsdomstolen skal udnævnes af republikkens præsident blandt de ansøgere, som har opnået flertal ved afstemningen i forfatningsdomstolens præsidium.
7. Kommissionen har ligeledes noteret sig, at udviklingen efter udnævnelsen af formanden for forfatningsdomstolen på en række punkter yderligere har undermineret forfatningsdomstolens legitimitet. Navnlig gør følgende sig gældende: næstformanden for forfatningsdomstolen, hvis stilling er anerkendt i forfatningen, blev af den nyudnævnte formand for domstolen pålagt at anvende sin resterende ferie indtil udløbet af sin embedsperiode, som følge af en sag anlagt af statsadvokaten for at anfægte gyldigheden af valget i 2010 af tre dommere ved forfatningsdomstolen blev disse dommere efterfølgende udelukket fra domstolens judicielle virksomhed, den nye formand for forfatningsretten ændrede sammensætningen af dommerkollegierne i verserende sager, og visse sager blev overført til dommerkollegier, der til dels bestod af ulovligt udnævnte dommere, henstillinger, navnlig fra ombudsmanden, om at fjerne ulovligt udnævnte dommere fra dommerkollegier, der pådømmer retssager, blev afvist, et betydeligt antal domme blev afsagt af dommerkollegier, der omfatter ulovligt udnævnte dommere, endelig efter udløbet af næstformandens embedsperiode, blev en ulovligt udnævnt dommer udnævnt til ny næstformand for forfatningsretten.
8. Denne udvikling har de facto medført en fuldstændig ny sammensætning af forfatningsdomstolen uden for rammerne af den normale forfatningsmæssige procedure for udnævnelse af dommere.

⁽¹⁾ Se afsnit 5.3 og 5.4 i henstillingen.

9. De polske myndigheders svar af 20. februar 2017 på Kommissionens supplerende henstilling afbøder ikke Kommissionens betænkeligheder, og der bebudes ingen konkrete foranstaltninger til løsning af de problemer, som Kommissionen har gjort opmærksom på. I svaret har den polske regering anført, at de nye love om forfatningsdomstolen og udnævnelsen af den nye formand herfor har skabt det rette grundlag for domstolens virke efter en periode med stilstand på grund af politiske stridigheder fremkaldt af politikere fra oppositionen. For så vidt angår sammensætningen af domstolen afviser den polske regering i overensstemmelse med det tidligere svar på henstillingen af 27. juli 2016, at forfatningsdomstolens afgørelser af 3. og 9. december 2015 har nogen form for retsvirkning. Hvad angår proceduren til udvælgelse af en formand for forfatningsdomstolen tages der i svaret ikke hensyn til dommen af 7. november 2016, hvori det blev fastslået, at det efter forfatningen kræves, at formanden for forfatningsdomstolen skal udnævnes af republikkens præsident blandt de ansøgere, som har opnået flertal ved afstemningen i forfatningsdomstolens præsidium. Med hensyn til næstformanden for forfatningsdomstolens rolle ses der i svaret bort fra den omstændighed, at næstformandens stilling udtrykkeligt er anerkendt i forfatningen, og at han eller hun udvælges efter samme procedure som domstolens formand. For så vidt angår udnævnelsen af en fungerende formand for forfatningsdomstolen henvises der ikke i svaret til noget retsgrundlag i forfatningen, idet det anføres, at der var tale om en exceptionel tilpasningsmekanisme, som var dikteret af ekstraordinære omstændigheder.
10. Kommissionen konkluderer, at forfatningsdomstolens uafhængighed og legitimitet er i alvorlig fare, og at der derfor rent faktisk ikke er nogen garanti for, at den polske lovgivning er i overensstemmelse med forfatningen ⁽¹⁾. Situationen er særligt bekymrende set i forhold til overholdelsen af retsstatsprincippet, da en række særligt betænkelige love — som nævnt i tidligere henstillinger — er blevet vedtaget af det polske parlament, såsom en ny tjenestemandslov ⁽²⁾, en lov om ændring af loven om politiets virksomhed og af visse andre love ⁽³⁾, samt love om statsadvokaturen ⁽⁴⁾, en lov om Ombudsmandens virksomhed og om ændring af visse andre love ⁽⁵⁾, en lov om det nationale råd for medievirksomhed ⁽⁶⁾ og en lov om terrorbekæmpelse ⁽⁷⁾.
11. Den negative påvirkning af retsstatsprincippet, der er forårsaget af manglen på en uafhængig og legitim forfatningsprøvelse i Polen, er betydeligt forværret som følge af, at forfatningskonformiteten af de nye love vedrørende det polske retsvæsen, som nævnt ovenfor i punkt 2 nr. 2) og analyseret yderligere nedenfor i afsnit 3, ikke længere kan prøves og sikres af en uafhængig forfatningsdomstol.

3. FAREN FOR RETSVÆSENETS UAFHÆNGIGHED

12. Loven om den nationale skole for retsvæsenet, loven om det nationale råd for retsvæsenet, loven om de almindelige domstoles organisation og loven om højesteret indeholder en række bestemmelser, der giver anledning til alvorlige bekymringer for så vidt angår princippet om retsvæsenets uafhængighed og om magtens tredeling.
13. Kommissionen har noteret sig, at der i en række erklæringer eller udtalelser, herunder fra højesteret, ombudsmanden og det nationale råd for retsvæsenet, er rejst tvivl om, hvorvidt de nye love er i overensstemmelse med forfatningen.

3.1. Dommerfuldmægtige

14. Det fremgår af artikel 2, stk. 1 og stk. 36, i lov om ændring af lov om den nationale skole for retsvæsenet og statsadvokaturen, af bestemmelser i loven om de almindelige domstoles organisation og visse andre love, at dommerfuldmægtige varetager hvervet som dommer i distriktsretterne i en periode på fire år. Dommerfuldmægtige vil navnlig kunne beklæde en distriktsdomstol som enedommer.

⁽¹⁾ I henhold til artikel 188 i forfatningen skal forfatningsdomstolen træffe afgørelse om, hvorvidt lovgivning og internationale aftaler er i overensstemmelse med forfatningen, hvorvidt lovgivning er i overensstemmelse med ratificerede internationale aftaler, hvis ratificering krævede forudgående samtykke i henhold til lovgivningen, hvorvidt retsforskrifter udstedt af centrale statslige organer er i overensstemmelse med forfatningen, ratificerede internationale aftaler og lovgivning, hvorvidt politiske partiers formål eller aktiviteter er i overensstemmelse med forfatningen, samt afgøre retssager, hvor der er nedlagt påstand om, at forfatningsretlige bestemmelser er blevet tilsidesat. Ifølge artikel 189 i forfatningen bilægger forfatningsdomstolen også tvister om beføjelser mellem statens centrale forfatningsmæssige organer.

⁽²⁾ Lov af 30. december 2015 om ændring af tjenestemandsloven og visse andre love, offentliggjort i statstidende den 8. januar 2016, punkt 34.

⁽³⁾ Lov af 15. januar 2016 om ændring af loven om politiets virksomhed og andre love, offentliggjort i statstidende den 4. februar 2016, punkt 147.

⁽⁴⁾ Lov af 28. januar 2016 om statsadvokaturen, offentliggjort i statstidende den 15. februar 2016, punkt 177. Lov af 28. januar 2016 — bekendtgørelse om gennemførelse af loven — offentliggjort i statstidende den 15. februar 2016, punkt 178.

⁽⁵⁾ Lov af 18. marts 2016 om ombudsmanden og om ændring af visse andre love. Loven blev undertegnet af republikkens præsident den 4. maj 2016.

⁽⁶⁾ Lov af 22. juni 2016 om det nationale råd for medievirksomhed. Loven blev undertegnet af republikkens præsident den 27. juni 2016.

⁽⁷⁾ Lov af 10. juni 2016 om terrorbekæmpelse. Loven blev undertegnet af republikkens præsident den 22. juni 2016.

15. I den polske retsorden har dommerfuldmægtige imidlertid ikke den samme status som dommere⁽¹⁾. Dommerfuldmægtige udnævnes for en begrænset periode på fire år, og efter 36 måneder kan de ansøge om at blive udnævnt til dommer. Dommerfuldmægtige er ikke underlagt de samme garantier til beskyttelse af retsvæsenets uafhængighed som dem, der gælder for dommere, for eksempel for så vidt angår deres udnævnelse, der ikke er underlagt den samme procedure som for dommere. I modsætning til dommeres retsstilling, er retsstillingen for dommerfuldmægtige, der udøver judicielle funktioner, ikke fastsat i forfatningen. Dette indebærer, at deres status så vel som garantierne for deres uafhængighed kan ændres ved en almindelig lov, og at en ændring af forfatningen således ikke er fornøden⁽²⁾.
16. Mens loven om den nationale skole for retsvæsenet befandt sig i lovgivningsprocessen, gav højesteret og det nationale råd for retsvæsenet udtryk for betænkeligheder for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt garantierne for dommerfuldmægtigenes uafhængighed er i overensstemmelse med forfatningen, og om disse garantier er tilstrækkelige til at opfylde kravene til en retfærdig rettergang som omhandlet i artikel 6, stk. 1, i EMRK⁽³⁾. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol er nået frem til, at den tidligere ordning vedrørende dommerfuldmægtige i Polen ikke opfyldte disse kriterier⁽⁴⁾.
17. I betragtning af deres korte embedsperiode er dommerfuldmægtige særligt sårbare over for påvirkning udefra, navnlig fra justitsministeren. Justitsministeren har en betydelig indflydelse på dommerfuldmægtiges karriereforløb, da ministeren også er involveret i den efterfølgende proces til udvælgelse og udnævnelse af dommere. Dommerfuldmægtige, der ønsker at blive dommere, skal underkastes en helt ny udvælgelses- og udnævnelses-procedure. De skal først indgive en ansøgning om at blive udnævnt til dommer til det nationale råd for retsvæsenet, som vil foretage en grundig vurdering af ansøgeren og tage stilling til, om ansøgeren skal indstilles til et embede som dommer, hvilken indstilling forelægges for republikkens præsident. Det er republikkens præsident, der udnævner ansøgeren til dommerembedet. Dommerfuldmægtiges legitime ønske om at blive dommer sammenholdt med manglen på tilstrækkelige garantier for deres personlige uafhængighed i denne periode gør dem modtagelige for pres fra justitsministeren, hvilket kan påvirke deres personlige uafhængighed, når de træffer afgørelse i retssager.

3.2. Retsformændene

18. I det polske retssystem har retsformændene en dobbelt funktion: de har ikke blot et ansvar som ledere af rettens arbejde, de udfører også en judicielle funktioner. Den nye lov om de almindelige domstole organisationen giver anledning til bekymring ikke blot med hensyn til retsformændenes personlige uafhængighed under udøvelsen af deres dømmende funktioner, men også med hensyn til deres indflydelse på andre dommere.
19. Artikel 1, stk. 6, artikel 17, stk. 1, og artikel 18, stk. 1, i den nye lov om de almindelige domstoles organisation indeholder regler om afskedigelse og udnævnelse af retsformænd. I en periode på seks måneder vil justitsministeren have beføjelse til at udnævne og afskedige retspræsidenter uden at være bundet af konkrete kriterier, uden nogen begrundelsespligt og uden mulighed for, at retsvæsenet (hverken det nationale råd for retsvæsenet eller dommerkollegiet ved den berørte ret) kan blokere disse beslutninger. Der er desuden ikke mulighed for at få prøvet en afgørelse om afskedigelse truffet af justitsministeren ved domstolene. Efter udløbet af de seks måneder vil justitsministeren have en skøn beføjelse til at afgøre, hvem der skal udnævnes til retsformand. Kun i tilfælde af en afskedigelse af en retsformand kan det nationale råd for retsvæsenet med et kvalificeret flertal på to tredjedele af alle rådets medlemmer blokere justitsministerens afgørelse⁽⁵⁾.
20. Justitsministerens beføjelse til vilkårligt at afskedige retsformænd vil sætte ham eller hende i stand til at bevare indflydelse på retsformændene, hvilket kan påvirke deres personlige uafhængighed, når de træffer afgørelse i retssager. En retsformand, der skal træffe afgørelse i en følsom sag, der er anlagt mod staten, kan f.eks. føle sig presset af justitsministeren til at frifinde staten for at undgå at blive afskediget som retsformand.

⁽¹⁾ Dommerfuldmægtigene udnævnes — selv om de udfører en dommers opgaver — direkte af justitsministeren med en minimal inddragelse af det nationale råd for retsvæsenet, idet det kun kan fremsætte en indsigelse inden for 30 dage.

⁽²⁾ En dommers uafhængighed bør forankres i forfatningen med mere specifikke regler på lovgivningsmæssigt niveau (henstilling CM/Rec(2010) 12 fra Europarådets Ministerkomité om dommere: uafhængighed, effektivitet og ansvar, der blev vedtaget den 17. november 2010 (»Europarådets henstilling fra 2010«, punkt 7). Det bør også bemærkes, at højesteret og det nationale råd for retsvæsenet i deres udtalelser rejste tvivl om, hvorvidt denne lov er i overensstemmelse med forfatningen.

⁽³⁾ Højesterets udtalelse af 3. februar 2017. Udtalelse fra det nationale råd for retsvæsenet af 10. februar 2017.

⁽⁴⁾ Menneskerettighedsdomstolens dom af 28. februar 2011 i sag nr. 23614/08, Henryk Urban og Ryszard Urban mod Polen. Menneskerettighedsdomstolens dom af 14. september 2011 i sag nr. 36921/07, Mirosław Garlicki mod Polen. Menneskerettighedsdomstolens dom af 10. april 2012 i sag nr. 33530/06, Pohoska mod Polen.

⁽⁵⁾ Artikel 1, stk. 7, i loven om almindelige domstoles organisation.

21. Også dommere, som ikke er retsformænd, men som gerne vil være det, kunne føle sig fristet til at tiltræde justitsministerens retsopfattelse for ikke at nedsætte deres chancer for at blive udnævnt til retspræsident. Deres personlige uafhængighed ville som følge heraf ligeledes blive påvirket, når de træffer afgørelse i retssager.
22. Det bør også bemærkes, at retsformænd i deres egenskab af ledere af rettens arbejde har betydelige beføjelser overfor andre dommere, og de kan derfor også antaste disse dommers personlige uafhængighed. Retsformænd har f.eks. beføjelse til at udskifte dommere i deres funktion som ledende dommer i et dommerkollegium eller i en afdeling af retten, beføjelse til at afgive skriftlige advarsler til disse dommere, der omfatter finansielle sanktioner i tilfælde af forsømmelser, og beføjelse til at forflytte dommere uden deres samtykke i den relevante retskreds.
23. Disse bestemmer er endelig betænkelige set ud fra et forfatningsretligt synspunkt, således som navnlig højesteret, det nationale råd for retsvæsenet og ombudsmanden har givet udtryk for. Den omstændighed, at justitsministeren får mulighed for at afskedige retsformænd, tilsidesætter i særlig grad princippet om retsvæsenets uafhængighed og princippet om magtfordeling.

3.3. Dommeres udnævnelse og karriere

24. Ifølge den polske forfatning er det nationale råd for retsvæsenet garant for dommernes uafhængighed ⁽¹⁾. Det nationale råd for retsvæsenet har direkte indflydelse på dommernes uafhængighed, navnlig for så vidt angår forfremmelse, forflyttelse, disciplinærsager, afskedigelse og førtidspensionering. Forfremmelse af en dommer (f.eks. fra en distriktsret til en regionalret) forudsætter eksempelvis, at republikkens præsident endnu engang udnævner dommeren, og dermed skal proceduren til bedømmelse og indstilling af dommere, der involverer det nationale råd for retsvæsenet, følges igen.
25. Af denne grund er det særligt vigtigt i de medlemsstater, hvor man har oprettet et sådant råd, at sikre dets uafhængighed for at undgå, at regeringen eller parlamentet udøver utilbørlig indflydelse på dommernes uafhængighed. Som eksempel kan nævnes, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i forbindelse med disciplinærsager mod dommere, der var rejst af et sådant råd, har sat spørgsmålstegn ved den grad af påvirkning, der udøves af de lovgivende eller udøvende myndigheder, idet Rådet var sammensat af et flertal af medlemmer, der var udnævnt direkte af disse myndigheder ⁽²⁾. Af samme grund fremgår det af veletablerede europæiske standarder, navnlig af henstillingen fra 2010 fra Europarådets Ministerkomité, at »mindst halvdelen af [medlemmerne af de nationale råd for retsvæsenet] skal være dommere, der er valgt af deres kolleger fra alle niveauer i retsvæsenet med respekt for pluralisme i retsvæsenet« ⁽³⁾. Det tilkommer medlemsstaterne at indrette deres retssystemer, herunder at afgøre om de vil oprette et råd for retsvæsenet. I de medlemsstater, hvor et sådant råd er oprettet, som det er tilfældet i Polen, skal dets uafhængighed sikres i overensstemmelse med europæiske standarder.
26. Indtil for nylig var den polske retsorden helt i overensstemmelse med disse standarder, da det nationale råd for retsvæsenet var sammensat af et flertal af dommere, der var valgt af andre dommere. Artikel 1, stk. 1, og artikel 7 i lov om ændring af loven om det nationale råd for retsvæsenet vil ændre denne ordning radikalt, idet det foreskrives, at de 15 dommere, der er medlemmer af rådet, skal udnævnes, og kan genudnævnes, af Sejm ⁽⁴⁾, og idet der indføres en ny struktur i rådet. De nye regler om udnævnelse af dommere til det nationale råd for retsvæsenet vil i betydelig grad øge parlamentets indflydelse på rådet og vil påvirke dets uafhængighed negativt i strid med europæiske standarder. Den omstændighed, at medlemmerne af rådet udnævnes af Sejm med et flertal på 3/5, mildner ikke disse betænkeligheder.
27. Den omstændighed, at det i artikel 5, stk. 1, i lov om ændring af loven om det nationale råd for retsvæsenet bestemmes, at alle de nuværende medlemmer af rådet for retsvæsenet må opgive deres embede før tid, giver yderligere næring til disse betænkeligheder, idet parlamentet straks vil få afgørende indflydelse på sammensætningen af rådet på bekostning af dommernes egen indflydelse.

⁽¹⁾ § 186, stk. 1, i den polske forfatning. »Det nationale råd for domstolene er garant for domstolenes og dommernes uafhængighed«.

⁽²⁾ Menneskerettighedsdomstolens dom af 21. juni 2016, sag nr. 55391/13, 57728/13 og 74041/13, Ramos Nunes de Carvalho E Sá mod Portugal, præmis 77.

⁽³⁾ Præmis 27, se også Europarådets handlingsplan om styrkelse af domstolenes uafhængighed og upartiskhed, der blev vedtaget den 13. april 2016 (CM(2016) 36 final), punkt C, nr. ii). (Udtalelse nr. 10 afgivet af Europarådets rådgivende dommerkomité (CCJE) om nationale råd for retsvæsenet i samfundets tjeneste, punkt 27), forskellige udtalelse fra Venedigkommissionen og ENCJ-standarder i rapporten om »nationale råd for retsvæsenet« fra 2010, punkt 2.3.

⁽⁴⁾ I forfatningen er det fastsat, at det nationale råd for retsvæsenet er sammensat af et antal fødte medlemmer (højesterets førstestyrer, justitsministeren, formanden for den øverste forvaltningsret og en af republikkens præsident udpeget person) samt nogle valgte medlemmer. De valgte medlemmer omfatter fire stedfortrædere »udvalgt af Sejm«, to senatorer »udvalgt af senatet« og 15 dommere »udvalgt blandt« de almindelige, administrative eller militære domstole og højesteret).

28. Politiseringen af det nationale råd for retsvæsenet forværres ligeledes af den nye interne struktur. Ifølge artikel 1, stk. 7, i lov om ændring af loven om det nationale råd for retsvæsenet, vil rådet bestå af to enheder: den første med et flertal af parlamentsmedlemmer, den anden med dommere udnævnt af parlamentet. Rådet vil formelt fortsat bestå af et flertal af dommere, men den nye »politiske« enhed kan vanskeliggøre sagsbehandlingen i det nationale råd for retsvæsenet. Hvis de to enheder er uenige i deres bedømmelse af en ansøger, kan den enhed, der har en positiv indstilling, anmode om en fornyet bedømmelse af vedkommende, der skal foretages af rådet i plenum med et flertal på to tredjedele af alle rådets medlemmer. En sådan tærskel vil være meget vanskelig at opfylde, ikke mindst set i lyset af lovgivningsmagtens øgede indflydelse på rådets sammensætning. Denne nye ordning vil få direkte indflydelse på dommers udnævnelse og karriere i Polen, eftersom de dommere, der er medlemmer af rådet, og som er tilknyttet den anden enhed, under visse omstændigheder ikke længere har det sidste ord at skulle have sagt ved bedømmelsen af ansøgere til dommerembeder ⁽¹⁾.
29. Denne situation giver anledning til bekymring for retsvæsenets uafhængighed. En dommer ved en distriktsret, som skal træffe afgørelse i en politisk følsom sag, samtidig med at han eller hun har ansøgt om at blive forfremmet til dommer i en regionalret, kan eksempelvis være tilbøjelig til at tiltræde den holdning, der indtages af det politiske flertal, for ikke at sætte sine chancer for forfremmelse over styr. Selv om dette scenarium ikke bliver til virkelighed, indeholder den nye ordning ikke tilstrækkelige garantier til, at domstolene fremstår som værende uafhængige, hvilket er afgørende for at bevare den tillid, som domstolene i et demokratisk samfund bør indgyde befolkningen ⁽²⁾.
30. Kommissionen bemærker, at højesteret og det nationale råd for retsvæsenet i deres udtalelser om lovforslaget gav udtryk for en række betænkeligheder i relation til spørgsmålet om, hvorvidt den nye ordning er forenelig med forfatningen. Det blev i disse udtalelser fremhævet, at de nye regler vil gøre det nationale råd for retsvæsenet afhængigt af de politiske beslutninger, der træffes af flertallet i parlamentet. Det blev ligeledes understreget, at det nationale råd for retsvæsenet er et samlet organ, der ikke uden hjemmel i forfatningen kan opdeles i to organer, og en vedtagelse af lovforslaget vil forrykke den statsretlige ordning derved, at Sejm tillægges en dominerende stilling i forhold til retsvæsenet. Den førtidige afslutning af rådets dommers hverv og af forfatningsorganets virke vil desuden krænke princippet om en demokratisk stat, der er styret af retsstats- og legalitetsprincippet. Som forklaret ovenfor er en effektiv forfatningsmæssig prøvelse af disse bestemmelser ikke mulig på nuværende tidspunkt.

3.4. Pensionsalderen og beføjelsen til at forlænge dommernes embedsperiode

31. I artikel 1, stk. 26, litra b) og c), og artikel 13, stk. 1, i lov om de almindelige domstoles organisation er det fastsat, at pensionsordningen for almindelige dommere vil blive nedsat fra 67 til 60 for kvindelige dommere og fra 67 til 65 år for mandlige dommere, og justitsministeren gives beføjelse til at forlænge deres embedsperiode (til 70 år) på grundlag af vage kriterier. I afventning af justitsministerens afgørelse forbliver de pågældende dommere i embedet.
32. Den nye pensionsordning vil have en negativ indvirkning på dommernes uafhængighed ⁽³⁾. De nye regler skaber et ekstra værktøj, som justitsministeren kan bruge til at øve indflydelse på de enkelte dommere. De vage kriterier for forlængelse af embedsperioden giver navnlig mulighed for en utilbørlig skønsmargen, hvilket undergraver princippet om dommers uafsættelighed ⁽⁴⁾. Den nedsatte pensionsalder gør det muligt for dommerne at få deres embedsperiode forlænget af justitsministeren i op til ti år for kvindelige dommers vedkommende og fem år for mandlige dommers vedkommende. Der gælder desuden ingen tidsramme for justitsministeren i forbindelse med dennes afgørelse om at forlænge embedsperioden, hvilket giver ham eller hende mulighed for at bevare indflydelse på de berørte dommere i deres resterende embedsperiode. Selv inden pensionsalderen er nået, kan alene udsigten til at skulle anmode justitsministeren om en sådan forlængelse lægge pres på de berørte dommere.
33. Ved at nedsætte pensionsalderen for dommere, samtidig med at en forlængelse af deres embedsperiode betinges af en afgørelse truffet af justitsministeren, undergraver de nye regler princippet om dommers uafsættelighed, som ifølge EU-Domstolens og Den Europæiske Menneskeretsdomstols praksis er et centralt element i deres

⁽¹⁾ Dette er i strid med Europarådets standarder: Europarådets henstilling fra 2010 (punkt 26), se også Europarådets handlingsplan om styrkelse af domstolenes uafhængighed og upartiskhed, der blev vedtaget den 13. april 2016 (CM(2016) 36 final), afsnit C.

⁽²⁾ Menneskerettighedsdomstolens dom af 23. april 2015, sag nr. 29369/10, Morice mod Frankrig, præmis 78, og af 10. maj 2001, Cyprien mod Tyrkiet, sag nr. 25781/94, præmis 233.

⁽³⁾ Europarådets henstilling fra 2010, punkt 49.

⁽⁴⁾ Det fremgår af loven, at justitsministeren tager stilling til, om en dommers embedsperiode skal forlænges »under hensyn til rationel anvendelse af personalet ved de almindelige retter og de behov, som følger af de specialiserede retters arbejdsbyrde«, jf. lovens artikel 1, stk. 26, litra b).

uafhængighed. Blandt kravene til en uafhængig domstol har Domstolen fremhævet, at dommere bør nyde personlig og funktionel uafhængighed under udøvelsen af deres hverv, og at de bør være beskyttet mod afskedigelse derved, at der findes effektive garantier mod utilbørlige indgreb eller pres fra den udøvende magt ⁽¹⁾. De omhandlede bestemmelser er heller ikke i overensstemmelse med europæiske standarder, hvoraf det følger, at dommere bør have garanti for ansættelsen, indtil de når den obligatoriske pensionsalder, hvis en sådan findes.

34. Kommissionen bemærker, at de nye regler også giver anledning til betænkeligheder set ud fra et forfatningsretligt synspunkt. Det fremgår af højesterets udtalelse ⁽²⁾, at den omstændighed, at justitsministeren får adgang til at tage stilling til, om en dommers embedsperiode skal forlænges, sammenholdt med at dommernes pensionsalder nedsættes, er i strid med princippet om dommers uafsættelighed, jf. artikel 180, stk. 1, i forfatningen. Som forklaret ovenfor er en effektiv forfatningsmæssig prøvelse af disse bestemmelser ikke mulig på nuværende tidspunkt.

3.5. Højesteret

3.5.1. Afskedigelse, tvungen pensionering og genudnævnelse af højesteretsdommere

35. Det fremgår af artikel 87 i den nye lov om højesteret, at alle dommere ved højesteret vil blive afskediget og pensioneret dagen efter, at loven træder i kraft ⁽³⁾.
36. Ifølge artikel 88 i samme lov er det kun de dommere, der udvælges af justitsministeren, der i begyndelsen fortsat vil være i aktiv tjeneste i en overgangsperiode, indtil republikkens præsident har foretaget en endelig udvælgelse af de dommere, der vil kunne blive i deres embede efter en særlig kontrolprocedure. Denne procedure indebærer, at republikkens præsident skal udvælge dommere, som kan forblive i embedet, blandt de højesteretsdommere, som er forhåndsudvalgt af justitsministeren og bedømt af det nationale råd for retsvæsenet. Loven indeholder vage og ubestemte kriterier for, hvordan udvælgelsen af dommere, som forbliver i deres embede, skal foretages. De beslutninger, som det nationale råd for retsvæsenet træffer i denne forbindelse, vil ikke være bindende for republikkens præsident ⁽⁴⁾. Det fremgår af artikel 91 i loven om højesteret, at såfremt den dommer, der er førstepræsident for højesteret, afskediges og pensioneres, skal republikkens præsident vælge en fungerende førstepræsident for højesteret.
37. Afskedigelse og tvungen pensionering af alle dommere ved højesteret sammenholdt med de regler, der gør det muligt at ansætte dem igen, strider imod højesteretsdommernes retlige uafhængighed. Dommere bør beskyttes mod afskedigelse derved, at der findes effektive garantier mod utilbørlige indgreb eller pres fra andre dele af statsmagten ⁽⁵⁾. Ifølge Den Europæiske Unions Domstol og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis og europæiske standarder forudsætter domstolenes uafhængighed, at der foreligger en tilstrækkelig garanti for beskyttelse af den person, som har til opgave at udøve dømmende myndighed ⁽⁶⁾. Det forhold, at den udøvende magt ikke kan afsætte dommere i løbet af deres embedsperiode, er en følge af deres uafhængighed og dermed omfattet af artikel 6, stk. 1, i den europæiske menneskerettighedskonvention (EMRK) ⁽⁷⁾. Dommere må derfor kun afskediges individuelt, hvis det sker efter en disciplinærsag vedrørende deres individuelle handlinger, og som frembyder alle garantier for retten til forsvar i et demokratisk samfund. Dommere kan ikke afskediges kollektivt, Dommere kan ikke afskediges med en generel begrundelse, der ikke vedrører den individuelle adfærd.

⁽¹⁾ Dom af 31. maj 2005, sag C-53/03, Syfait m.fl., præmis 31. Dom af 4. februar 1999, sag C-103/97, Köllensperger og Atzwanger, præmis 20.

⁽²⁾ Højesterets udtalelse af 28. april 2017.

⁽³⁾ Ifølge artikel 89, stk. 1, har dommere, der afskediges og pensioneres, ret til at få udbetalt et beløb svarende til det vederlag, som han eller hun oppebar i dennes seneste stilling i højesteret, indtil de fylder 65. I artikel 89, stk. 2, i loven om højesteret bestemmes det, at dommere, der afskediges fra højesteret, fortsat har ret til inden 14 dage efter deres pensionering at indgive en ansøgning til justitsministeren om at blive overført til et dommerembede ved en almindelig, administrativ eller militær domstol. Justitsministeren har ret til at afslå ansøgningen.

⁽⁴⁾ Ifølge artikel 95 i loven om højesteret bekendtgør justitsministeren ledige stillinger i bestemte afdelinger af højesteret og foreslår derefter det nationale råd for retsvæsenet en kandidat efter eget valg til hver ledig stilling. Det nationale råd for retsvæsenet bedømmer hver enkelt ansøgning og fremsætter et forslag til republikkens præsident med henblik på udnævnelse til et embede som dommer ved højesteret. I visse tilfælde kan det nationale råd for retsvæsenet fremsætte et sådant forslag via kun én af sine enheder og dermed udelukke den enhed, der er sammensat af medlemmer, der er dommere. Justitsministeren kan foretage en yderligere bekendtgørelse af de resterende ledige stillinger. Derefter kan de interesserede indgive deres ansøgninger inden for rammerne af en almindelig procedure ved det nationale råd for retsvæsenet, der bedømmer dem og foreslår republikkens præsident at udnævne dem til dommere ved højesteret.

⁽⁵⁾ Dom af 31. maj 2005, sag C-53/03, Syfait m.fl., præmis 31. Dom af 4. februar 1999, sag C-103/97, Köllensperger og Atzwanger, præmis 20.

⁽⁶⁾ Dom af 9. oktober 2014, sag C-222/13, TDC, præmis 29-32. Dom af 19. september 2006, sag C-506/04, Wilson, præmis 53. Dom af 4. februar 1999, sag C-103/97, Köllensperger og Atzwanger, præmis 20-23. Dom af 12. september 1997, sag C-54/96, Dorsch Consult, præmis 36. Dom af 29. november 2001, sag C-17/00, De Coster, præmis 18-21. Menneskerettighedsdomstolens dom af 23. juni 2016, Cypern mod Ungarn, sag nr. 20261/12, præmis 121.

⁽⁷⁾ Menneskerettighedsdomstolens af 28. juni 1984, Campbell og Fell mod Det Forenede Kongerige, sag nr. A80 (1984), præmis 80.

38. Disse garantier og beskyttelsesforanstaltninger foreligger ikke i dette tilfælde, og de omhandlede bestemmelser udgør et åbenbart indgreb i højesteretsdommernes uafhængighed, en tilsidesættelse af magtfordelingsprincippet ⁽¹⁾ og dermed af retsstatsprincippet.

3.5.2. Disciplinærsager

39. Ved loven om højesteret oprettes der et nyt disciplinærudvalg og nye regler for disciplinærsager mod højesteretsdommere ⁽²⁾.
40. Disse nye regler om disciplinærsager vil have negativ indflydelse på domstolenes uafhængighed. Justitsministerens inddragelse i disciplinærsager mod dommere i højesteret vil navnlig bringe deres uafhængighed i fare: Den omstændighed, at justitsministeren får beføjelse til at indlede disciplinærsager mod højesteretsdommere og også til at øve indflydelse på sagsbehandlingen vil forsyne justitsministeren med et yderligere redskab, der kan benyttes til at lægge et betydeligt pres på dommerne.
41. Justitsministeren vil i henhold til artikel 56, stk. 5, i lov om højesteret navnlig kunne gøre indsigelse mod en afgørelse, der træffes af den disciplinærembedsmand ved højesteret, der behandler en disciplinærsag, om at henlægge sagen som grundløs. I en sådan situation vil disciplinærembedsmanden være forpligtet til at fortsætte disciplinærsagen, og han vil være bundet af justitsministerens instrukser. Justitsministeren vil desuden selv kunne udpege en disciplinærembedsmand fra sag til sag ⁽³⁾. Justitsministerens udnævnelse af en disciplinærembedsmand vil udelukke enhver anden disciplinærembedsmand fra en given sag. Når justitsministeren har udpeget en disciplinærembedsmand, skal der iværksættes en indledende undersøgelse. Det fremgår af artikel 57, stk. 2, at den disciplinærembedsmand, der udpeges af justitsministeren, i visse tilfælde vil være bundet af justitsministerens instrukser.
42. Den blotte mulighed for, at en disciplinærsag kan indledes på justitsministerens opfordring, vil direkte påvirke højesteretsdommernes uafhængighed. Domstolen har fastslået, at det er en forudsætning for en retsinstans uafhængighed, at den kan udøve sine funktioner helt uafhængigt uden at være underlagt noget andet organs instruktionsbeføjelser og således være beskyttet mod indgreb og pres udefra, der kan bringe dets medlemmers uafhængige bedømmelse af de tvister, de får forelagt, i fare ⁽⁴⁾. Disse betingelser er ikke opfyldt i det foreliggende tilfælde. Højesteretsdommere kan derfor føle sig presset til at tiltræde den udøvende magts standpunkt, når de træffer afgørelse i retssager.

3.5.3. Lovgivningsprocessen

43. Kommissionen bemærker, at loven om højesteret, som er en selvstændig ny retsakt på mere end 110 bestemmelser, og som ændrer seks eksisterende love, vil have en væsentlig indvirkning på højesterets uafhængighed og mere generelt på magtfordelingen og retsstatsprincippet i Polen. Kommissionen beklager, at denne vigtige lov ikke har været passende forberedt og sendt i høring, som den burde have været. Lovforslaget blev tværtimod fremsat den 12. juli 2017 og vedtaget den 22. juli 2017. Kommissionen er af den opfattelse, at en sådan ekspresbehandling i de to kamre i sig selv undergraver tilliden til retssystemet i Polen og ikke lever op til det loyale samarbejde mellem statsorganer, der bør kendetegne en demokratisk stat, der er styret af retsstatsprincipperne.

⁽¹⁾ Loven lever ikke op til Europarådets standarder. De nye regler er navnlig i strid med princippet om dommers uafsættelighed som et centralt element i domstolenes uafhængighed, således som dette princip er forankret i Europarådets henstilling fra 2010. Højesteretsdommere bør følgelig have en garanteret embedsperiode, og denne embedsperiode bør ikke afsluttes førtidigt. Ifølge Europarådets henstilling fra 2010 bør afgørelser om dommers udnævnelse og karriereforløb være baseret på objektive kriterier, som forud er fastlagt ved lov eller af de kompetente myndigheder, og når regeringen eller den lovgivende magt træffer afgørelser om dommers udnævnelse og karriereforløb, bør en uafhængig og kompetent myndighed, der i overvejende grad er sammensat af personer fra retsvæsenet, have beføjelse til at fremsætte henstillinger eller udtalelser, som den relevante ansættelsesmyndighed i praksis følger. Loven lever ikke op til disse standarder.

⁽²⁾ Disciplinærsager mod højesteretsdommere vedrører ansvar for handlinger i strid med regler vedrørende tjenesten og for handlinger, der ikke lever op til embedets værdighed. I artikel 5 i loven om højesteret er det fastsat, at disciplinærudvalget også behandler disciplinærsager mod højesteretsdommere, visse disciplinærsager mod ansatte indenfor retsvæsenet og appeller af afgørelser i disciplinærsager. Ved loven indføres en ny sammensætning af disciplinærretterne ved højesteret: Som udgangspunkt vil disciplinærretten i første instans blive beklædt af en dommer fra disciplinærudvalget, disciplinærretten i anden instans vil blive beklædt med tre dommere. En disciplinærsag kan indledes på begæring af en disciplinærembedsmand (artikel 56, stk. 1): en disciplinærembedsmand, der er udpeget af højesteret for en treårig periode, og artikel 54, stk. 4: en disciplinærembedsmand, der udpeges af ministeren fra sag til sag.

⁽³⁾ Artikel 54, stk. 1, i loven om højesteret. Justitsministeren udvælger disciplinærembedsmændene blandt et antal anklagere, der indstilles af statsadvokaten.

⁽⁴⁾ Dom af 16. februar 2017, sag C-503/15, Margarit Panicello, præmis 37-38, Dom af 6. oktober 2015, sag C-203/14, Consorci Sanitari del Maresme, præmis 19, Dom af 9. oktober 2014, sag C-222/13, TDC, præmis 30. Dom af 17. juli 2014, forenede sager C-58/13 og C-59/13, Torresi, præmis 22, Dom af 19. september 2006, sag C-506/04, Wilson, præmis 51.

3.6. Andre bestemmelser

44. De fire love indeholder en række andre bestemmelser, der giver anledning til betænkeligheder henset til retsstatsprincippet og princippet om magtfordeling, navnlig angående førtidig afslutning af embedsperioden for disciplinærembedsmænd ved domstolene ⁽¹⁾, justitsministerens beføjelse til at bedømme domstolenes præstationer ⁽²⁾, forflyttelse af dommere ⁽³⁾, den nationale skole for retsvæsenets organisation ⁽⁴⁾, dommernes afgivelse af erklæringer om deres formueforhold ⁽⁵⁾ og personalet ved det nationale råd for retsvæsenet ⁽⁶⁾. Disse punkter er blevet fremhævet i en række analyser, navnlig fra højesteret og det nationale råd for retsvæsenet, som har givet udtryk for sine bekymringer, herunder om hvorvidt disse bestemmelser er i overensstemmelse med forfatningen ⁽⁷⁾. Som anført ovenfor er en uafhængig og retmæssig forfatningsmæssig prøvelse ikke mulig på nuværende tidspunkt.

4. KONSTATERING AF EN SYSTEMISK TRUSSEL MOD RETSSTATEN

45. Af ovennævnte grunde er Kommissionen derfor af den opfattelse, at den situation med en systemisk trussel mod retsstaten i Polen, som der blev redegjort for i henstillingerne af 27. juli 2016 og 21. december 2016, er blevet væsentlig forværret. Navnlig gør følgende sig gældende:

- 1) Den retsstridige udnævnelse af formanden for forfatningsdomstolen, tiltrædelsen af de tre dommere, der blev udpeget af Sejm i 8. valgperiode uden gyldigt retsgrundlag, den omstændighed, at en af disse dommere er blevet udnævnt til næstformand for domstolen, den omstændighed, at de tre dommere, som på lovlig vis blev udnævnt af den forrige lovgivende forsamling i oktober 2015, ikke har været i stand til at tiltræde deres embede ved domstolen, samt den ovenfor beskrevne efterfølgende udvikling i domstolen har de facto ført til en fuldstændig omlægning af domstolen under tilsidesættelse af den i forfatningen fastsatte normale procedure for udnævnelsen af dommere. Kommissionen finder derfor, at forfatningsdomstolens uafhængighed og legitimitet er i alvorlig fare, og at der følgelig ikke længere er nogen effektiv garanti for, at den polske lovgivning er forenelig med forfatningen. De afgørelser, der træffes af forfatningsdomstolen under disse omstændigheder, kan ikke længere anses for at være resultatet af en effektiv forfatningsmæssig prøvelse.
- 2) Loven om den nationale skole for retsvæsenet, der allerede er i kraft, og loven om det nationale råd for retsvæsenet, loven om de almindelige domstoles organisation og loven om højesteret underminerer, hvis de skulle træde i kraft, strukturelt retsvæsenets uafhængighed i Polen og ville have en direkte og konkret indvirkning på retsvæsenets uafhængige funktion som helhed. Henset til at den dømmende magts uafhængighed er et centralt element i retsstatsprincippet, øger disse nye love i betydeligt omfang den systemiske trussel mod retsstatsprincippet som beskrevet i tidligere henstillinger.
- 3) Afskedigelsen af højesteretsdommere, deres mulige genudnævnelse og andre foranstaltninger, der er indeholdt i loven om højesteret, vil i meget høj grad forværre den systemiske trussel mod retsstatsprincippet.
- 4) De nye love giver anledning til alvorlige betænkeligheder for så vidt angår deres forenelighed med den polske forfatning som fremhævet i en række erklæringer, navnlig fra højesteret, det nationale råd for retsvæsenet, den polske ombudsmand, advokatsamfundet og advokatrådet samt andre relevante interessenter ⁽⁸⁾. Som ovenfor anført er en effektiv forfatningsmæssig prøvelse af disse love imidlertid ikke længere mulig.

⁽¹⁾ Artikel 6 i loven om ændring af lov om det nationale råd for retsvæsenet. Artikel 100, stk. 1, og 2, i loven om højesteret.

⁽²⁾ Artikel 1, stk. 16, i loven om de almindelige domstoles organisation.

⁽³⁾ Artikel 1, stk. 5, litra b), i loven om de almindelige domstoles organisation.

⁽⁴⁾ Artikel 1 i loven om ændring af lov om det nationale råd for retsvæsenet.

⁽⁵⁾ Artikel 1, stk. 33, i loven om ændring af lov om de almindelige domstoles organisation og artikel 38 loven om højesteret.

⁽⁶⁾ Artikel 10 i loven om ændring af lov om det nationale råd for retsvæsenet. Artikel 93 og 99 i loven af 20. juli om højesteret.

⁽⁷⁾ Nye bestemmelser om domstolens administrative chefer har ligeledes givet anledning til betænkeligheder (artikel 1 i lov af 23. marts 2017 om ændring af loven om de almindelige domstoles organisation).

⁽⁸⁾ F.eks. højesterets udtalelser af 30. januar, 3. februar, 28. april og 18. juli 2017, det nationale råd for retsvæsenet udtalelser af 30. januar, 10. februar, 7. marts, 12. maj, 26. maj og 18. juli 2017, ombudsmanden udtalelser af 1. februar, 12. april, 31. maj, 28. juni og 18. juli 2017, udtalelse fra direktøren for den nationale skole for retsvæsenet og statsadvokaturen af 10. februar 2017, fælles udtalelse fra dommere ved appeldomstolen i Lublin af 6. februar 2017, fra dommerne ved appeldomstolen i Gdansk, Krakow, Białystok, Szczecin, Rzeszów af 7. februar 2017, fra dommerne i Warszawa og i Poznań af 8. februar 2017, resolution truffet af advokatsamfundets præsidium af 3. februar 2017, udtalelse fra dommerforeningen »Themis« af 29. januar 2017, udtalelse fra dommerforening »Justitia« af 8. februar 2017, fra den nationale sammenslutning af referendarer ved domstolene af 6. februar 2017, udtalelse fra sammenslutningen af studerende og ansøgere ved NSJPP af 7. februar 2017, udtalelse fra dommerassistentforeningen af 8. februar 2017.

- 5) Endelig har diverse handlinger og udtalelser fra den polske regering og fra parlamentsmedlemmer tilhørende det regerende flertal rettet mod polske dommere og domstole skadet tilliden til retssystemet som helhed. Kommissionen minder om princippet om loyalt samarbejde mellem statslige organer, der — som understreget i Venedigkommissionens udtalelser — er en forfatningsretlig forudsætning i en demokratisk stat, der hviler på retsstatsprincippet.
46. Kommissionen bemærker, at når et retssystem er forankret i forfatningen, er dets effektivitet et centralt element i retsstaten. Kommissionen skal ligeledes fremhæve, at domstolenes uafhængighed — uanset det valgte retssystem — skal sikres i henhold til EU-retten. Det tilkommer medlemsstaterne at indrette deres retssystemer, herunder at afgøre om de vil oprette et råd for retsvæsenet, der har til opgave at sikre domstolenes uafhængighed. Hvis et sådant råd imidlertid er oprettet af en medlemsstat, således som det er tilfældet i Polen, hvor den polske forfatning udtrykkeligt har tildelt det nationale råd for retsvæsenet opgaven med at sikre retsvæsenets uafhængighed, skal rådets uafhængighed sikres i overensstemmelse med europæiske standarder.
47. På trods af, at der findes en mangfoldighed af retssystemer i Europa, er der fastsat fælles europæiske standarder til sikring af retsvæsenets uafhængighed. Det er med stor bekymring, at Kommissionen konstaterer, at det polske retssystem efter en ikrafttrædelse af de nye love, der er nævnt ovenfor, ikke længere ville leve op til de europæiske standarder på dette område.
48. Kommissionen har herved taget republikkens præsidents beslutning af 24. juli 2017 om at hjemvise loven om højesteret og loven om det nationale råd for retsvæsen til fornyet behandling i Sejm ad notam.
49. Overholdelsen af retsstatsprincippet er ikke kun en forudsætning for beskyttelsen af alle de grundlæggende værdier, der er omhandlet i artikel 2 i TEU. Det er også en forudsætning for at opretholde alle de rettigheder og pligter, der følger af traktaterne, og for at skabe gensidig tillid mellem borgere, virksomheder og nationale retslige myndigheder i alle medlemsstaterne. Visse aspekter af de nye love giver også anledning til betænkeligheder med hensyn til deres forenelighed med EU-retten, og Kommissionen har derfor besluttet, i tillæg til den foreliggende henstilling vedrørende overholdelsen af retsstatsprincippet, at anlægge en traktatbrudssag mod Polen, når loven om de almindelige domstoles organisation bliver offentliggjort i Polens statstidende, eller såfremt loven om højesteret bliver undertegnet og offentliggjort.
50. Kommissionen fremhæver, at en velfungerende retsstat også er afgørende for det indre markedes funktion, da de erhvervsdrivende må have vished for, at de vil blive behandlet lige efter lovgivningen. Dette kan ikke ske uden et uafhængigt retsvæsen i hver medlemsstat. Dette er grunden til, at Rådet i sine landespecifikke henstillinger inden for rammerne af det europæiske semester i 2017 over for de polske myndigheder understregede vigtigheden af at tage hånd om de alvorlige bekymringer vedrørende retsstatsprincippet. Det Europæiske Råd gav den 23. juni 2017 udtryk for sin generelle støtte til de landespecifikke henstillinger, og de blev efterfølgende vedtaget af Rådet (økonomi og finans) den 11. juli 2017 ⁽¹⁾.
51. Kommissionen bemærker, at en bred vifte af aktører på europæisk og internationalt plan har givet udtryk for dyb bekymring over reformen af det polske retssystem: repræsentanter for retsvæsenet i hele Europa, herunder netværket af præsidenter for Den Europæiske Unions Øverste Domstole og Det Europæiske Netværk af Domstolsadministrationer, Venedig-Kommissionen, Europarådets kommissær for menneskerettigheder, Europarådet, FN's Menneskerettighedskomite og mange civilsamfundsorganisationer såsom Amnesty International og Human Rights and Democracy Network. Europa-Parlamentet har også givet udtryk for sine betænkeligheder, herunder i to resolutioner, der støtter Kommissionens synspunkter.

5. ANBEFALEDE TILTAG

52. Kommissionen anbefaler, at de polske myndigheder hurtigst muligt iværksætter passende tiltag for at imødegå den systemiske trussel mod retsstaten.

⁽¹⁾ Betragtning 14: »Retssikkerhed og tillid til kvaliteten og forudsigeligheden af lovgivningsmæssige, skattemæssige og andre politikker og institutioner er vigtige faktorer, som kunne muliggøre en stigning i investeringsniveauet. Retsstatsprincippet og et uafhængigt retsvæsen er også afgørende i den forbindelse. Det vil øge retssikkerheden, hvis der tages hånd om de alvorlige bekymringer vedrørende retsstatsprincippet«. Henstilling om Polens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Polens konvergensprogram for 2017.

53. Kommissionen anbefaler navnlig, at de polske myndigheder iværksætter følgende tiltag:
- a) genopretter forfatningsdomstolens uafhængighed og legitimitet i dennes egenskab af garant for den polske forfatning ved at sikre, at dennes dommere, dennes formand og dennes næstformand er lovligt valgte og udnævnte og fuldt ud efterkommer forfatningsdomstolens afgørelser af 3. og 9. december 2015, hvorefter det kræves, at de tre dommere, som på lovlig vis blev udnævnt af den forrige lovgivende forsamling i oktober 2015, kan tiltræde deres embede ved forfatningsdomstolen, og at de tre dommere, der blev udnævnt af den nye lovgivende forsamling uden gyldigt retsgrundlag, ikke længere træffer afgørelse uden at være blevet lovligt valgt ⁽¹⁾,
 - b) offentliggør og til fulde opfylder forfatningsdomstolens afgørelser af 9. marts 2016, 11. august 2016 og 7. november 2016,
 - c) sikrer, at loven om det nationale råd for retsvæsenet, loven om de almindelige domstoles organisation og loven om højesteret ikke træder i kraft, og at loven om den statslige skole for retsvæsenet trækkes tilbage eller ændres for at sikre dens overensstemmelse med forfatningen og europæiske standarder for domstolenes uafhængighed,
 - d) afholder sig fra enhver foranstaltning, der griber ind i højesteretsdommernes embede og deres funktion,
 - e) sikrer, at enhver reform af retsvæsenet opretholder retsstatsprincippet, er forenelig med EU-retten, i overensstemmelse med de europæiske standarder for domstolenes uafhængighed og er udarbejdet i tæt samarbejde med retsvæsenet og alle berørte parter,
 - f) afstår fra handlinger og erklæringer, som yderligere kan undergrave legitimiteten af forfatningsdomstolen, højesteret, de almindelige domstole, dommerne, individuelt eller kollektivt, eller retsvæsenet som helhed.
54. Kommissionen understreger, at det loyale samarbejde, som kræves mellem de forskellige statslige institutioner i retsstatsspørgsmål, er afgørende for at nå frem til en løsning i den nuværende situation. Kommissionen opfordrer desuden de polske myndigheder til at indhente en udtalelse fra Venedigkommissionen vedrørende loven om den nationale skole for retsvæsenet, loven om det nationale råd for retsvæsenet, loven om de almindelige domstoles organisation og loven om højesteret samt vedrørende ethvert nyt lovforslag, der tager sigte på at reformere retssystemet i Polen.
55. Kommissionen opfordrer den polske regering til at løse de problemer, der er konstateret i denne henstilling, senest en måned efter modtagelsen af denne henstilling og til at underrette Kommissionen om de tiltag, der iværksættes med henblik herpå.
56. Kommissionen opfordrer de polske myndigheder til at benytte sig af lejligheden i forbindelse med den polske præsidents beslutning om at hjemvise loven om det nationale råd for retsvæsenet og loven om højesteret til fornyet behandling i Sejm til at sikre, at enhver reform af retsvæsenet i Polen tager hensyn til de betænkeligheder, der er givet udtryk for i denne henstilling.
57. Kommissionen henleder ligeledes opmærksomheden på, at henstillinger, der vedtages inden for retsstatsrammen, ikke er til hinder for, at artikel 7 i TEU kan aktiveres direkte, hvis en pludselig forværring i en medlemsstat nødvendiggør en stærkere reaktion fra EU ⁽²⁾.
58. Kommissionen anmoder navnlig de polske myndigheder om ikke at træffe nogen foranstaltninger med henblik på at afskedige eller pensionere højesteretsdommere, da disse foranstaltninger i væsentlig grad vil forværre den systemiske trussel mod retsstaten. Skulle de polske myndigheder træffe foranstaltninger af denne karakter, er Kommissionen rede til straks at aktivere artikel 7, stk. 1, i TEU.
59. På grundlag af denne henstilling er Kommissionen fortsat rede til at føre en konstruktiv dialog med den polske regering.

Udfærdiget i Bruxelles, den 26. juli 2017.

På Kommissionens vegne

Frans TIMMERMANS

Førstenæstformand

⁽¹⁾ Se henstilling (EU) 2017/146 og henstilling (EU) 2016/1374.

⁽²⁾ Afsnit 4.1 i meddelelsen »En ny EU-retlig ramme for at styrke retsstatsprincippet« (COM(2014) 158 final).

ISSN 1977-0634 (elektronisk udgave)
ISSN 1725-2520 (papirudgave)

Den Europæiske Unions Publikationskontor
2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA